

Medijska recepcija nositeljica lista I. izborne jedinice - Sandre Benčić i Marije Selak Raspudić na portalima 24 sata i Jutarnji list

Horvat, Lucija

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:770219>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-12**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

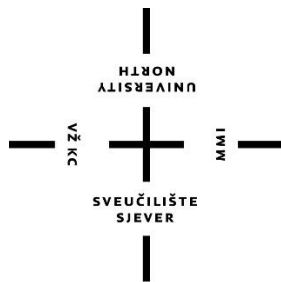
**Sveučilište
Sjever**

Diplomski rad br. 93/KOMD/2024

**Medijska recepcija nositeljica lista I. izborne jedinice-
Sandre Benčić i Marije Selak Raspudić na portalima 24 sata
i Jutarnji list**

Lucija Horvat, 3702/336

Koprivnica, rujan 2024. godine

Sveučilište Sjever

Odjel za Komunikologiju, medije i novinarstvo

Diplomski rad br. 93/KOMD/2024

Medijska recepcija nositeljica lista I. izborne jedinice- Sandre Benčić i Marije Selak Raspudić na portalima 24 sata i Jutarnji list

Studentica

Lucija Horvat, 3702/336

Mentorica

izv. prof. dr. sc. Gordana Tkalec

Koprivnica, rujan 2024. godine

Prijava diplomskog rada

Definiranje teme diplomskog rada i povjerenstva

ODJEL	Komunikologija, mediji i novinarstvo		
STUDIJ	Diplomski		
PRISTUPNIK	Lucija Horvat	MATIČNI BROJ	3702/336
DATUM	11. 09. 2024.	KOLEGIJ	Medijska recepcija
NASLOV RADA	Medijska recepcija nositeljica lista I. izborne jedinice- Sandre Benčić i Marije Selak Raspudić na portalima 24 sata i Jutarnji list		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Media reception of the list holders of the 1st constituency - Sandra Benčić and Marija Selak Raspudić on the portals 24 sata and Jutarnji list		
MENTOR	Gordana Tkalec	ZVANJE	izv. prof. dr. sc.
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. Doc.dr. sc. Ivona Čulo 2. Doc.dr. sc. Branimir Felger 3. izv. prof. dr. sc. Gordana Tkalec 4. Doc. dr. sc. Krešimir Lacković 5.		

Zadatak diplomskog rada

BROJ 93/KOMD/2024

OPIS

Rodni stereotipi i nedovoljna zastupljenost žena u politici stanje je koje zahtijeva promjenu. Način na koji mediji izvještavaju o političarkama utječu na percepciju publike i društva.

Kao studija slučaja poslužit će medijska recepcija Sandre Benčić i Marije Selak Raspudić koje su 2024. na parlamentarnim izborima bile nositeljice liste svojih stranaka u prvoj izbornoj jedinici, Sandra Benčić u Možemo, a Marija Selak Raspudić u Mostu.

U radu je potrebno ustanoviti koliko se i o čemu pisalo o njima na portalima 24 sata i Jutarnji list u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine. Nakon analize sadržaja, potrebno je usporediti rezultate te napraviti kvantitativnu analizu te metodom polustrukturiranog intervjua dobiti odgovore i komentare relevantnog stručnjaka.

Postavljene su hipoteze istraživanja:

H1 O Sandri Benčić i Mariji Selak Raspudić najviše se pisalo u razdoblju izborne kampanje.

H2 U izvještavanju o izbornim kandidatkinjama bili su prisutni rodni stereotipi.

Hipoteze je potrebno potvrditi ili opovrgnuti na temelju istraživanja te izvući zaključak.

ZADATAK URUČEN

19. 9. 2024

POTPIS MENTORA

SVEUČILIŠTE
SJEVER

Predgovor

Žene u politici česta su tema rasprava. Ima li ih previše ili premalo, jesu li dovoljno uključene ili nedovoljno i zašto- samo su neka od neodgovorenih pitanja. Teško je dati odgovore na ta pitanja, jer niti jedan odgovor ne će udovoljiti svim mišljenjima. Neosporno je da su žene često podvrgnute rodnim stereotipima. Sami koncept medijske recepcije činio mi se zanimljivim. Što ljudi misle o nekome, na koji način se piše o nekome i sl. Izabrala sam ovu temu prvenstveno jer mi se činila zanimljivom. Ove dvije kandidatkinje svojim političkim nastupima „pune“ portale i televizijske programe. Ono što sam naučila na kolegiju Medijska recepcija pomoglo mi je na koji način bih ih proučavala na odabranim hrvatskim portalima.

Pisanje ovog rada bilo je u najmanju ruku zanimljivo. Rezultati istraživanja nisu bili onakvi kakve sam očekivala, što je zapravo pozitivno. Na tome mogu zahvaliti svojoj mentorici, Gordani Tkalec, koja mi je pomogla oko odabira teme. Osim toga, želim joj zahvaliti što mi je svojim savjetima i prijedlozima puno pomogla oko pisanja rada. Također, želim zahvaliti prvenstveno svojoj obitelji, a nakon nje i svojim prijateljima jer su svih pet godina bili moja najveća podrška i vjetar u leđa.

Sažetak

Medijska recepcija bavi se proučavanjem sadržaja koji nam mediji prezentiraju i načinom na koji ga mi prihvaćamo. U ovome radu objašnjeno je što je medijska recepcija i kako su temeljni pojmovi estetike recepcije primjenjivi na medij interneta. Objasnjeno je što su rodni stereotipi i kako oni utječu na žene i njihovu ulogu u javnoj sferi, te jesu li se žene u hrvatskoj javnoj sferi susretale s njima.

Prikazano je kako su parlamentarni izbori izgledali u Hrvatskoj kroz godine i detaljnije je objašnjeno kako su izgledali ove godine. Marija Selak Raspudić i Sandra Benčić bile su nositeljice liste u svojoj stranci, stoga je na portalima 24 sata i Jutarnji list napravljena analiza sadržaja kako bi se malo detaljnije prikazala njihova slika u medijima. Analiziran je period od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine kako bi se vidjelo utječe li predizborni period na količinu tekstova o spomenutim kandidatkinjama. Osim toga, gledalo se i koja tematika prevladava u tekstovima. Na kraju je napravljena usporedba rezultata analize sadržaja između ta dva portala.

Ključne riječi: *rodni stereotipi, parlamentarni izbori, Sandra Benčić, Marija Selak Raspudić*

Summary

Media reception deals with the study of the content presented to us by the media and the way in which we accept it. This paper explains what media reception is and how the basic concepts of reception aesthetics are applicable to the medium of the Internet. It was explained what gender stereotypes are and how they affect women and their role in the public sphere, and whether women in the Croatian public sphere have encountered them.

It shows how parliamentary elections have looked in Croatia over the years and explains in more detail how they looked this year. Marija Selak Raspudić and Sandra Benčić were the holders of the list in their party, therefore a content analysis was made on the portals 24 sata and Jutarnji list in order to present their image in the media in a little more detail. The period from June 1, 2023 to June 1, 2024 was analyzed in order to see if the pre-election period affects the number of texts about the aforementioned female candidates. In addition, it was also looked at which topic prevails in the texts. At the end, a comparison of the results of the content analysis between the two portals was made.

Key words: *gender stereotypes, parliamentary elections, Sandra Benčić, Marija Selak Raspudić*

Popis korištenih kratica

HDZ Hrvatska demokratska zajednica

HSL Hrvatska socijalno- liberalna stranka

HSP Hrvatska stranka prava

SDP Socijaldemokratska partija Hrvatske

HSS Hrvatska seljačka stranka

HNS Hrvatska narodna stranka

IDS Istarski demokratski sabor

HSU Hrvatska stranka umirovljenika

BUZ Blok umirovljenici zajedno

HDS Hrvatska demokršćanska stranka

Sadržaj

1.	Uvod.....	1
2.	Metodologija.....	2
3.	Medijska recepcija	4
3.1.	Eстетика recepcije promatrana na mediju interneta.....	5
4.	Rodna stereotipizacija.....	8
5.	Doprinos žena u politici	11
5.1.	Žene u hrvatskoj politici.....	12
6.	Što su parlamentarni izbori?	17
6.1.	Parlamentarni izbori u Hrvatskoj kroz godine	18
6.2.	Parlamentarni izbori u Republici Hrvatskoj 2024. godine.....	20
7.	Polustrukturirani intervju - Branimir Felger	23
8.	Sandra Benčić - biografija	27
9.	Marija Selak Raspudić- biografija	29
10.	Analiza sadržaja portala 24 sata.....	31
10.1.	Analiza sadržaja o Sandri Benčić.....	31
10.2.	Analiza sadržaja o Mariji Selak Raspudić.....	37
10.3.	Zaključak analize sadržaja.....	40
11.	Analiza sadržaja portala Jutarnji list	42
11.1.	Analiza sadržaja o Sandri Benčić.....	42
11.2.	Analiza sadržaja o Mariji Selak Raspudić.....	47
11.3.	Zaključak analize sadržaja.....	50
12.	Usporedba rezultata analize sadržaja portala 24 sata i Jutarnji list.....	52
12.1.	Usporedba rezultata analize sadržaja na portalu 24 sata	52
12.2.	Usporedba rezultata analize sadržaja na portalu Jutarnjeg lista.....	53
12.3.	Usporedba ukupnog broja tekstova na oba portala	55
13.	Zaključak.....	57
14.	Literatura.....	59
15.	Popis slika	63

1. Uvod

Mediji su nezaobilazan dio života. Htjeli mi to ili ne, stalno smo okruženi njima. Oni su nam glavni izvor informacija. Medijska recepcija bavi se upravo sadržajem koji nam je prezentiran i načinom na koji ga mi prihvaćamo. Neki smatraju da su mediji četvrta vlast (uz zakonodavnu, izvršnu i sudsku) ili pak sedma sila. Internet je u novije doba postao najrašireniji i najzastupljeniji medij. Kao i svakom mediju, potrebna mu je publika (čitatelj, gledatelj, slušatelj). Publika ima veliku ulogu; na osnovu medijskih informacija sama donosi zaključke, bira koje će poruke prihvatiti, a koje odbaciti i koristi medije na različite načine. Osim primanja, publika ima i mogućnost kreiranja sadržaja (kvizovi, *reality* televizije, slanje videa i sl.). Sveprisutno postalo je i *online* novinarstvo, čije su temeljne karakteristike multimedijalnost, interaktivnost i hiperprodukcija. Internet nudi čitatelju mogućnost interakcija pa mrežne objave nisu samo čitanje.

U medijima su osim kvalitetnih, prisutni i ne tako kvalitetni sadržaji. Još jedan od bitnih problema današnjice su stereotipi, koji su najzastupljeniji upravo u medijima. Žene su oduvijek izložene stereotipima i oni su utjecali na njihovu ulogu i položaj u javnoj sferi života. Rodni stereotipi su unaprijed određeni obrasci, ideje i predodžbe, prema kojima su muškarcima i ženama unaprijed dodijeljene uloge. Još jedan od problema je nedovoljna zastupljenost žena u politici, na koju također stereotipi imaju utjecaj. To je jedan od faktora koji sprječava postizanje rodne ravnopravnosti. Taj problem nije zaobišao ni Hrvatsku. Od nastanka države pa sve do danas, znatno je manji broj politički aktivnih žena od politički aktivnih muškaraca. Iako se unazad nekoliko godina broj žena neznatno povećao, to i dalje nije dovoljno. Kada je riječ o izborima, postoji zakon koji govori da zastupljenost niti jednog spola u stranci ne smije biti manja od 40%. Iako su kazne novčane, neke stranke se i dalje ne pridržavaju te kvote. U radu se govori o doprinosu žena u politici i o tome s kakvim su se problemima susretale žene u hrvatskoj politici.

Kao ogledni primjer poslužit će nam Sandra Benčić i Marija Selak Raspudić, koje su godinama politički aktivne. One su ove godine na parlamentarnim izborima bile u prvoj izbornoj jedinici nositeljice liste u svojim strankama, Sandra Benčić u Možemo!, a Marija Selak Raspudić u Mostu. O njima je napravljena analiza sadržaja na portalima 24 sata i Jutarnji list. Nakon toga, napravljena je i usporedba rezultata analiza sadržaja između portala.

2. Metodologija

U teorijskom dijelu rada bile su istražene relevantne knjige, internetske stranice, znanstveni i istraživački radovi, pomoću kojih je bilo objašnjeno što je medijska recepcija, kako je primijenjiva na mediju interneta, što su stereotipi i rodna stereotipizacija, kako žene doprinose u politici te susreću li se one s rodnim stereotipima, zatim susreću li se žene u hrvatskoj politici s rodnim stereotipima, što su parlamentarni izbori te kako su izgledali u Hrvatskoj kroz godine... Knjige koje su korištene su *Osnove novinarstva* (Stjepan Malović) i *Bogatstvo interneta* (Željko Panian).

Nakon teorijskog dijela, slijedi metodologija. U ovome radu korištena je metoda analize sadržaja. Analiza sadržaja je tehnika koja se koristi kod istraživanja i pomoću nje se na objektivan način pokušava opisati sadržaj nekog teksta. Osim na tiskovne, može se primijeniti i na zvučne i slikovne zapise. Postoje dvije vrste analize sadržaja, a to su kvalitativna i kvantitativna analiza. Kvantitativna analiza sadržaja služi za utvrđivanje učestalosti neke jedinice analize (sloga, riječ, slika i sl.) u nekome tekstu. Kvalitativnom analizom sadržaja otkriva se značenje konteksta jedinica analize.¹ U ovome radu korištena je kvantitativna analiza sadržaja. Analizirani su portali 24 sata i Jutarnji list u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine. Točnije, analizirani su tekstovi u kojima se spominju Sandra Benčić i Marija Selak Raspudić. Uz to napravljena je i usporedba rezultata analize sadržaja u kojoj je pomoću grafova prikazano koliko je na kojem portalu bilo objavljeno tekstova. Napravljena je i usporedba između sveukupnog broja objava ona oba portala.

Osim analize sadržaja, korištena je i metoda polustrukturiranog intervjua. Kod polustrukturiranog intervjua redoslijed pitanja i potpitanja nije unaprijed određen. Sugovorniku su dozvoljena manja tematska odstupanja od postavljenih pitanja. Koristi se za pripremu strukturiranih intervjua (Uvod u kvalitativna istraživanja). Za potrebe ovog rada intervjuiran je bivši glavni urednik informativnog programa Nove TV, Branimir Felger.

Cilj rada bio je vidjeti koliko se i o čemu u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine pisalo o prethodno navedenim kandidatkinjama na navedenim portalima. Tekstovi su podijeljeni u četiri kategorije (obitelj, privatani život, izbori i politika), a radi bolje preglednosti razdoblje je podijeljeno na periode po tri mjeseca.

¹ Hrvatsko strukovno nazivlje, <http://struna.ihji.hr/naziv/analiza-sadrzaja/25628/> (pristupljeno 9.8.2024.)

Postavljene su hipoteze istraživanja:

H1 Na portalima 24 sata i Jutarnji list o Sandri Benčić i Mariji Selak Raspudić najviše se pisalo u razdoblju izborne kampanje.

H2 U izvještavanju o izbornim kandidatkinjama na portalima 24 sata i Jutarnji list bili su prisutni rodni stereotipi.

3. Medijska recepcija

Središte istraživanja medijske recepcije je način na koji je medijski sadržaj prezentiran i kako ga publika prihvaća. Zatim, kako publika utječe na stvaranje medijskog sadržaja i na opstojnost medija (Tkalec 2010). „S vrstom medija može se povezivati način na koji publika prima vijesti i percipira informacije“ (Felger 2019: 114). U demokratskim društvima, mediji bi trebali biti neovisna središta moći, voditi se vlastitom profesionalnom logikom i vlastitim tržišnim interesima. Mnogi novinari danas sebe ne smatraju samo novinarima, nego smatraju da imaju više uloga, među kojima su i uloge informatora, odvjetnika i tumača (Felger 2019).

Teorije koje su se bavile medijskim publikama, u periodu između Prvog i Drugog svjetskog rata pa sve do sedamdesetih godina, fokusirale su se na medije kao na agense moći koji svojim sadržajem utječu na publiku. S tim da je medijska publika bila percipirana samo kao manipularna masa ili samo kao primatelj poruke (Hromadžić, Popović 2010).

Prema nekim teoretičarima, mediji imaju ulogu *gatekeepera* (čuvar vrata), što znači da propuštaju samo određene informacije. Neki smatraju da su mediji četvrta vlast (trodioba vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudsku) ili pak sedma sila. Mediji trebaju služiti i društvu i pojedincu. Jay Black i Jennings Bryant smatraju kako postoje četiri temeljne funkcije masovnih medija, a to su zabava, informacija, prijenos kulture, koja je najraširenija te uvjeravanje. Osim toga, današnji mediji postali su i nositelji promidžbenih poruka. To je u redu dok su one jasno vidljive i označene, pa je na publici hoće li im vjerovati ili ne. No, sve je više neoznačenih poruka koje se mogu smatrati kao poruka novinara (Malović 2005). Agencija Ipsos prije gotovo šest godina provela je istraživanje za medijsku kuću 24 sata pod nazivom *Medijske navike u Republici Hrvatskoj u 2019.*, kojim su potvrdili dominaciju interneta koja sustavno raste. Još 2017. godine, internet je prestigao televiziju kao medij kojem se najviše vjeruje i medij je kojeg ljudi mlađe i starije dobi najviše prate u toku dana. Neki tvrde da im internet pruža informacije koje nisu dostupne ni na jednom drugom mediju (Kovačić, Musa, Tomić 2019).

Ističe se velika uloga publike. „Ni najbolja vijest nema razloga ni svrhe ako nije došla do čitatelja, slušatelja i gledatelja“ (Malović 2005:57). Publika je brojna, heterogena i anonimna, definirao je to Charles R. Wright. U današnje vrijeme brojnost publike je velika, no svaki pojedinac osobno i drugačije doživljava ono što mu mediji prenose. Novine, televizija, radio i web portali svaki dan plasiraju javnosti brojne informacije. Pojedinac ne može sve to svladati, tako da svatko bira ono što ga taj dan zanima ili što mu je potrebno (Malović 2005).

Postoje dvije vrste publike, a to su publika kao konzument medijskih sadržaja (*audience as public*) koja medije konzumira u svrhu informiranja i zabave, te publika kao potrošač (*audience as client*) koja medije konzumira u svrhu zadovoljenja vlastite potrošačke potrebe, tj. gdje što

jeftinije kupiti. Svi mediji imaju neku vrstu utjecaja na publiku. Neki utječu brže, neki sporije. Nekada se smatralo da ružne riječi u novinama mogu imati loš utjecaj. Danas su glavni uzročnici televizija i internet. Postoje tri glavna područja utjecaja, a to su: „promjena spoznaja i shvaćanja; promjena stajališta i vrednota; promjena ponašanja“ (Malović 2005: 66).

„Denis McQuail, Peter Vorderer, James Halloran... su smatrali da su ljudi sposobni donositi vlastite zaključke na osnovu medijskih informacija, neke poruke prihvatiti a druge odbaciti, koristiti medije na različite načine iz različitih razloga u različitim životnim periodima“ (Hromadžić, Popović 2010: 100). Medijska publika više nije pasivni primatelj sadržaja, nego postaje aktivan korisnik. Na internetu publika ima mogućnost kreirati sadržaj, komentirati ga, dijeliti i sl. Medijska publika konstantno se mijenja i na teorijskoj i na praktičnoj razini. Postoje publike koje postaju glavni protagonisti medijskih sadržaja, kao na primjer u kvizovima, *reality* televizijama koje su danas sve popularnije, mogućnost izravnog uključivanja u program i sl. Zatim publike koje kreiraju medijski sadržaj. Primjerice, kada se snimi neki video ili slika te se pošalje nekom portalu za vijest i sl. I na kraju su publike koje neposredno generiraju medijske sadržaje. „Medijski korisnik, koji je u sferi tradicionalnih medija bio izuzet iz samog čina produkcije medijskog sadržaja, sada proizvodi, generira medijski sadržaj kojeg istovremeno i konzumira, čime zapravo postaje i subjektom i objektom u produkciji istog“ (Hromadžić, Popović 2010: 106).

Mladi su pod najvećim utjecajem negativne medijske recepcije, jer su oni u korak s novom tehnologijom koja im je lako dostupna. Pojavilo se danas sveprisutno *online* novinarstvo. Tri temeljne odlike ovakve vrste novinarstva su interaktivnost, multimedijalnost i hiperprodukcija. Za razliku od tradicionalnog novinarstva, u *online* novinarstvu moguće je u tekstove stavljati linkove koji vode na drugi tekst, videe i sl. (Kovačić, Musa, Tomić 2019).

3.1. Estetika recepcije promatrana na mediju interneta

Internet se smatra „mrežom nad mrežama“ jer nije stvoren planski, nego je nastao spontano. S vremenom je postao tržište robe, usluge, kapitala i informacija. Na njemu je moguć suživot različitih kultura (multikulturalizam), nacionalnosti, religija i sl. (Panian 2001). Unatoč tome što su promjene na internetu svakodnevne, temeljni pojmovi estetike recepcije primjenjivi su i na taj medij. Temeljni pojmovi estetike recepcije su: odnos između djela i publike, čitatelj, horizont očekivanja, „funkcija praznih mjesta“, individualna i društvena recepcija te odnos produkcije i recepcije (Tkalec 2010).

Prvi pojam je odnos između djela i publike. Jauss je taj odnos postavio u dvije ravnine, a to su sinkronijska i dijakronijska. Sinkronijska ravnina predstavlja susret između djela i njegova prvobitnog čitatelja. S druge strane, dijakronijska ravnina predstavlja susret između djela iz

prošlosti i svih čitatelja koji su bili od tada, pa sve do danas (Tkalec 2010). Kada se govori o digitalnoj publici, govori se o fanovima, sljedbenicima, pretplatnicima, korisnicima, obožavateljima, proizvođačima i distributerima sadržaja (Martinoli 2016).

Drugi pojam je čitatelj. Autor ističe važnost čitateljeva sudjelovanja u procesu komunikacije koje će kasnije inspirirati i društveno ponašanje. Na mediju interneta čitatelj se može interaktivno uključiti i njegova radnja nije samo čitanje (Tkalec 2010). Publika ima mogućnost sudjelovanja, emotivnog uključenja u sadržaj i mogućnost doživjeti novo iskustvo. U participatorne medije spadaju blogovi, podcasti, videoblogovi, društvene mreže, virtualne zajednice i sl. „Konektivnost, interaktivnost, nepostojanje barijera u kreiranju i razmjeni sadržaja nezaustavljivo uklanjaju limite za publiku u smislu stvaranja medijskih sadržaja i sudjelovanja u procesu distribucije“ (Martinoli 2016: 1276).

Zatim dolazimo do horizonta očekivanja. Mandelkov taj pojam dijeli na očekivanje epohe, djela i autora. Primjenjujući to na medij interneta, može se primijetiti da epoha uvijek iznova očekuje nova, moderna i šokantna djela. Autori se povezuju s jednim djelom koje postaje mjerilo za sva ostala njegova djela. No, internetska publika će gotovo uvijek ići za autorovim najpopularnijim djelom. „Djela na internetu moraju biti, na neki način, ekscentričnija od tiskanih djela jer su se takva djela na internetu pojavljivala od nekomercijalnih početaka međumrežja pa se sada od svih djela očekuje da imaju barem dio takvih osobina“ (Tkalec 2010:73). Što se tiče očekivanja autora, osim njegova očekivanja u smjeru svojega djela i publike, pojavljuje se i njegovo očekivanje prema smjeru medija od kojeg očekuje pomicanje dotadašnjih granica (Tkalec 2010).

Postoji još jedan pojam, a to je tzv. funkcija praznih mjesta. Stvarnost u književnom djelu nije podudarna niti s objektivnom stvarnošću niti s čitateljevim iskustvom. Tada u tekstu dolazi do neodređenosti (pojam već prije spomenut) koja čitatelju omogućava prilagođavanje teksta njegovim individualnim sklonostima. Na internetu je taj sraz između stvarnosti još veći i očitiji, pa samim time raste i neodređenost. „Takvim načinom pisanja istaknutija je apelativna struktura teksta (prema W. Iseru, najvažniji element uključivanja čitatelja u tekst) pa je time i razumljiviji velik utjecaj interneta čak i na globalna društvena zbivanja, a poglavito na djelovanje pojedinca“ (Tkalec 2010:73).

Postoje još i individualna i društvena recepcija. Neki teoretičari smatraju da je individualna recepcija unaprijed određena društvenom recepcijom, tj. raznim društvenim institucijama, izdavačkim kućama, knjižarama i sl. U ovom mediju, društvena recepcija je najmanja, zato što u većini demokratskih društava pojedinac sam postavlja vlastite stranice i komunicira putem društvenih mreža, te se na taj način smanjuje i zaobilazi cenzura te odabir urednika. Zbog širokih

moralnih okvira, na internetu možemo pronaći djela koja društvena recepcija potencijalno ne bi odobrila (Tkalec 2010).

Posljednji pojam je odnos produkcije i recepcije. Objavlivanjem djela ili sadržaja na internetu, autor si dozvoljava više slobode u odabiru teme i načinu pisanja jer ga ne sputavaju konvencije. Čak može svoju temu i ideju oblikovati prema očekivanjima sadržaja na internetu koja su neočekivana ili nekonvencionalna, što nije ostvarivo u drugim medijima. Tu dolazi i do promjene recepcije, jer će čitatelj od djela objavljenih na ovom mediju očekivati upravo to - da budu neočekivana i drugačija. Ti svi pojmovi su primjer univerzalnosti i moguće primjenjivosti ne samo na književna djela, već i na ovakvu vrstu sadržaja (Tkalec 2010).

Prema Matkoviću, razvoj digitalne tehnologije omogućio je distribuciju sadržaja koji su dostupni u različitim oblicima, a to su *onlinestreaming* televizijskih i radijskih programa, društveni mediji i *online* oglašavanje. Još jedna od mogućnosti interneta su interaktivne usluge u realnom vremenu, pa se televizijske tvrtke povezuju s telekomunikacijskim kompanijama koje im mogu pomoći distribuirati te usluge (Kovačić, Musa, Tomić 2019).

4. Rodna stereotipizacija

Stereotipi su već dugo prisutan i istraživani pojam i vjerojatno će se još dugo istraživati. Žene su oduvijek određivane stereotipima i to je imalo velik utjecaj na njihovu ulogu i položaj u javnoj sferi života. Za bolje razumijevanje rodne stereotipizacije, potrebno je najprije objasniti što su to stereotipi i što su rodni stereotipi. Stereotipi su pojednostavljene i uopćene osobine koje se pridaju pripadnicima neke društvene skupine i uglavnom su negativne konotacije.² Gotovo svim članovima neke skupine pripisuju se iste osobine, bez obzira na njihove stvarne razlike (npr. dječaci bi se trebali igrati automobilima, a djevojčice lutkama, Škoti su škrti, plavuše su glupe i sl.). Stereotipi vode ka predrasudama (negativan stav prema članovima skupine samo zato što su dio određene skupine), a predrasude ka diskriminaciji (negativno/štetno ponašanje prema članovima neke grupe, samo zbog činjenice da su oni pripadnici iste).³ Još jedan bitan pojam za ovaj rad su rodni stereotipi. Rodni stereotipi su unaprijed stvorene ideje, obrasci i predodžbe kojima su muškarcima i ženama unaprijed dodijeljene osobine i uloge koje su određene i ograničene njihovim rodom.⁴

Jedan od stalnih globalnih problema je nedovoljna zastupljenost žena u politici i to je jedan od faktora koji sprječava postizanje rodne ravnopravnosti. Stoga je bitno proučavati utjecaj roda u političkim kampanjama da bi se bolje razumjeli izazovi s kojima se žene susreću (Martinić 2023). Tijekom političke kampanje kandidati plasiraju svoje ideje, mobiliziraju građane i natječu se za politički uspjeh, no strategije kojima se kandidati koriste mogu utjecati na ponašanje birača i njihovo percipiranje kandidata. No, predrasude, dvostruki standardi i rodni stereotipi nisu nepoznanica u političkim kampanjama. Broj žena u politici stalno je u porastu. I dalje je jedan od glavnih stereotipa taj da je žena predodređena za ulogu supruge, majke i njegovateljice. Takvi stereotipi pozicioniraju ženu u privatnu, a ne u javnu sferu života (Martinić 2023).

Tijekom izborne kampanje, kandidati mogu prihvatiti te stereotipe, ali ih mogu i preokrenuti. Ako kandidatkinje prihvate te stereotipe, tada one stvaraju tzv. kongruentnu kampanju koja se slaže s njihovim rodom i samim time teme njihovih rasprava su one za koje se smatraju da ih one

² Hrvatska enciklopedija, <https://www.enciklopedija.hr/clanak/recepcija> (pristupljeno 14.8.2024.)

³ Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije, <https://www.zzjz-zz.hr/stereotipi-predrasude-diskriminacija/> (pristupljeno 14.8.2024.)

⁴ European Institute of Gender Equality, https://eige.europa.eu/publications-resources/thesaurus/terms/1223?language_content_entity=hr (pristupljeno 14.8.2024.)

zbog svojeg roda trebaju poznavati. Suprotno njoj je nekongruentna kampanja u kojoj kandidatkinja stavlja naglasak na „muške teme“ (npr. gospodarstvo, vojna pitanja i sl.) (Martinić 2023).

U svemu tome veliku ulogu imaju prvenstveno mediji. Iako se više ne smatra da spolne razlike utječu na većinski dio života, „društvo i dalje ima određena rodna očekivanja koja su uvriježena prema društvenim konceptima političkog vodstva“ (Martinić 2023:174). Zbog nedostatka uzora drugih žena, žene u javnoj političkoj sferi nailaze na brojna ograničenja. U zapadnoj kulturi najveći rodni stereotip je taj da su žene emotivnije od muškaraca. „Suvremena zapadna društva zalažu se za rodnu ravnopravnost i emancipaciju žena, ali većina i dalje smatra muški spol superiornim, a muške osobine pozitivnijima od ženskih“ (Glovan et al u Martinić 2023: 174). Primjerice, ljutita žena često bude okarakterizirana kao hysterična ili preemotivna, dok je za muškarca to društveno prihvatljivije. Prije tri godine provedeno je istraživanje na gotovo 200 tisuća ljudi koje je analiziralo dijeljenje njihovih emocija na društvenim mrežama i rezultati tog istraživanja pokazali su da muškarci više govore o svojim emocijama od žena.⁵ Mediji nam pokušavaju nametati kako bi idealna žena ili idealan muškarac trebao izgledati ili se ponašati, no to može, ali i ne mora biti u skladu s tradicionalnim rodnim ulogama. „Usklađivanje s očekivanim rodnim ulogama ženama otežava stvaranje dojma vođe, a usklađivanje s muškim karakteristikama otežava stvaranje dojma ženstvenosti koje društvo od nje očekuje“ (McGregor i Mourão u Martinić 2023: 176).

Neki teoretičari smatraju da je nakon demokratskih promjena društvena situacija žene lošija, dok drugi teoretičari smatraju da je situacija bolja. Postoje četiri teorije koje objašnjavaju nedovoljnu zastupljenost žena na političkim funkcijama. Prva teorija je ta da su žene manje sklone kandidirati se za neki položaj u natjecateljskom okruženju. Prema nekim istraživanjima, žene koje su jednako kvalificirane i iskusne, rjeđe će se natjecati za neku poziciju od muškaraca, zato što se muškarce potiče na natjecanje i kandidiranje. Druga teorija je pristranost birača prema kandidatkinjama. Treća teorija je pristranost stranačkih čelnika prema ženama (npr. čelnici španjolskih stranaka sami biraju članove - može dovesti do toga da biraju žene samo kako bi površno zadovoljili birače). Posljednja teorija nastaje nakon što se uoči da je postotak žena koje su izabrane u mješovitom i razmjernom sustavu veći od onog u većinskim sustavima (Martinić 2023).

⁵ Citymagazine.si, <https://citymagazine.si/hr/prestanimo-sa-stereotipom-da-su-zene-emotivnije-od-muskaraca/> (pristupljeno 4.9.2024.)

Stereotipi najčešće žene prikazuju u majčinskim ulogama i onima koje su karakteristične za obiteljski život, a ne istražuju druge aspekte njihovog života. I to je ono što jača stereotipe vezane uz žene. „Prema tome, stranke desnice stavljaju žensku bit u okvir “reprodukcije, majčinstva, obitelji i skrbi”, a stranke ljevice veću pozornost posvećuju “pitanjima koja se tiču žena, poput reproduktivnih i seksualnih prava, roditeljskih prava, nasilja nad ženama, socijalne politike, ekonomske nejednakosti ili participacije žena u političkome životu“ (Popović i Šipić u Martinić 2023:178). Primjer sveprisutnih rodnih stereotipa su reklame s kojima se susrećemo svakodnevno. Žene se najčešće nalaze u reklamama za omekšivače, prehrambene proizvode, aparate za čišćenje, i sličnim proizvodima vezanim za kućanstvo i brigu o obitelji.⁶ „Dok su muškarci najčešće nadređeni subjekti neke radnje, mišićavi i uvijek spremni na izazove osvajanja nekoga ili nečega, žene su najčešće svedene na pojedine dijelove tijela ili su prikazane kao ideali ljepote kako bi prodale određeni proizvod“ (Lubina, Brkić Klimpak 2014: 214). Na taj način produbljuju se stereotipi i naglašava se uloga žene prvenstveno kao majke i supruge, smješta ju se u privatnu, a ne u javnu sferu života.

Kanter je u svojoj knjizi *Men and Women of the corporation* iznijela četiri najčešća stereotipa profesionalnih žena, a to su zavodnica ili seksualni objekt (odjeća i izgled, „ženstveno“ ponašanje), majka (više brižnosti i razumijevanja, može imati pozitivne i negativne konotacije), ljubimac (vođenje žene na neki događaj i predstavljanje je kao maskote) i željezna djeva (pokazivanje previše tradicionalnih muških osobina, negativne konotacije) (Martinić 2023).

Kako su žene bile smještene u privatnu sferu života, tako im javni govori nisu bili baš dozvoljeni jer se smatralo da javna sfera nije rezervirana za njih, već za muškarce. Muški način govora smatrao se agresivnim, natjecateljskim i to je bilo pozitivno zato što se smatralo da je takav način govora činjeničan i analitičan. Ženski stil govora temeljio se na korištenju osobnog iskustva, anegdota i primjera. U politici su takav način govora počeli koristiti i muškarci i žene. Muškarcima je on pomogao kako bi javnosti ublažili sliku sebe. „Ženski stil danas je jedna od strategija koju koriste kandidatkinje kako bi prevladale pristranost u svom sudjelovanju u javnoj političkoj sferi. Danas ovaj stil omogućuje ženama da steknu autoritet na temelju svog iskustva kao žene i da koriste privilegij tradicionalnih ženskih načina spoznaje“ (Winfrey i Schnoebelen u Martinić 2023:181).

⁶ Žene i mediji, <https://www.zeneimediji.hr/stereotipi-i-prikaz-zene-u-reklamama/> (pristupljeno 4.9.2024.)

5. Doprinos žena u politici

Blakenship i Robson nakon provedene analize komunikacije političarki, zaključile su da postoji pet oblika ženskog političkog stila, a to su: „(1) političke tvrdnje temeljene barem djelomično na konkretnom iskustvu, (2) govor koji posebno ističe važnost odnosa među ljudima, (3) govor kojim se izražava da je moć (dobivena politikom) samo način da se nešto promijeni, učini te da se moć podijeli s drugima, (4) holistički pristup politici, te (5) teme koje su smatrane tipično ženskima stavljaju se u prvi plan“ (Pološki Vokić, Bulat 2013:7). Sve je to proizašlo iz načina njihovog vođenja i njihovih psiholoških i radnih obilježja koja unose u politiku.

Psihološka obilježja nekog pojedinca posljedica su njegovog genotipa (naslijeđene osobine) i fenotipa (odgojno-obrazovne dimenzije). Zbog genotipa, muškarci su većinom vještiji u popravljajući nečega ili snalaženju u prostoru, dok su žene bolje u komunikaciji s ljudima i savjetovanju. Osim toga, žene su bolje u čitanju emocionalnih stanja drugih i bolje razumiju neverbalnu komunikaciju. Ulogu u ponašanju muškaraca i žena ima i odgoj. Tako se tradicionalno djevojčice odgaja da budu krhke, popustljive i osjećajne, a dječake se odgaja da budu nezavisni, agresivni i asertivni. Još jedna stvar u kojoj se žene i muškarci razlikuju su radna obilježja (Pološki Vokić, Bulat 2013). Neke žene nisu zadovoljne odnosom između privatne i poslovne životne sfere. Nemaju dovoljno vremena za obitelj, jer na poslu rade dulje (izvan radnog vremena) od muških kolega. „To potvrđuje već otprije utvrđene nalaze prema kojima uspješnija zaposlena žena borbu sa stereotipima rješava tako da ulaže dvostruki napor u obavljanje poslova“ (Leinert Novosel 2003: 111). Tome ne pridonosi ni podjela na tzv. muške i ženske kućne poslove. Osim toga, „razlikuju se s obzirom na svoj odnos prema radu, stil rada, odnos prema pogreškama, pristup odlučivanju, pristup pregovorima, način komuniciranja te izvore motivacije“ (Pološki Vokić, Bulat 2013:7). Primjerice, žene su u procesu rada fokusirane na međuljudske odnose, a muškarci na zadatke i rezultate, za žene je karakterističan kooperativan način rada, a za muškarce konkurentski, žene se u rješavanju problema vode intuicijom, a muškarci probleme rješavaju analitički i racionalno i sl. (Pološki Vokić, Bulat 2013).

Tzv. ženski stil vođenja je demokratski, osjećajan i „meki“. S druge strane, tzv. muški stil vođenja je autokratski i „tvrđi“. Neka od obilježja ženskog stila vođenja su suradnja, poznavanje vlastitih zaposlenika, razvijenost interpersonalnih vještina, poticanje na sudjelovanje, razmjenu informacija i samopoštovanje među zaposlenicima, dijeljenje moći i informacija i sl. Neka obilježja muškog stila vođenja su konkurentski stav prema okolini, moć koja proizlazi iz pozicije, instrumentalni odnos prema zaposlenicima i sl. Zbog svojih psiholoških obilježja i načina vođenja žene se u politici više od muškaraca bore protiv nejednakosti i diskriminacije, više se zanimaju za teme vezane za obitelj, nacionalne manjine i sl. Žene su u nekim područjima prisutnije (npr.

zdravstvo i obrazovanje) pa samim time imaju uvid u neke probleme u koje muškarci nemaju (Pološki Vokić, Bulat 2013).

Hrvatska je samostalna država već više od 30 godina. No, broj politički aktivnih žena nije uvijek bio zadovoljavajuć. Barbara Mašić, analizirala je stranačku strukturu Hrvatskog sabora od 1990. godine do 2010. godine. Osim stranaka koje su ušle u Sabor, navedeni su i predsjednici/e stranke. Za potrebe ovog rada, izdvojene su samo stranke koje su imale predsjednicu. Na prvom sazivu Sabora (prije osamostaljenja) 1990. godine, Hrvatska je imala samo jednu predstavnicu koalicije, Savku Dabčević Kučar koja je sa Mikom Tripalom bila predstavnica Koalicije narodnog sporazuma. Na drugom sazivu Zastupničkog doma Sabora Republike Hrvatske, također je bila samo jedna predsjednica stranke Mira Ljubić Lorger, koja je bila na čelu Dalmatinske akcije. Na trećem sazivu, 1995. godine nije bila niti jedna predsjednica stranke. Godine 2000. ponovno je bila jedna, Vesna Pusić koja je bila predsjednica Hrvatske narodne stranke (dalje HNS). Zatim, tri godine kasnije, ponovno je bila samo jedna predsjednica stranke, Vesna Škare Ožbolt (Demokratski centar) i 2007. godine opet je bila samo Vesna Pusić (HNS) (Mašić 2010).

5.1. Žene u hrvatskoj politici

S obzirom na to da je tema ovog rada medijska recepcija dviju žena koje su godinama aktivne pripadnice hrvatske politike, valja objasniti kakva je situacija žena u hrvatskoj politici općenito, s kakvim problemima su se susretale/ susreću se i sl.

Istraživanja o ženama i politici značajnije su se počela provoditi sredinom 20. stoljeća. „Feminizam se, općenito govoreći, bori protiv biološkog određenja, protiv esencijalističkog pristupa ženi, preispitujući i spol i rod kao konstrukt, a što je rezultat postmodernističkog dekonstruiranja tih koncepata“ (Leaković 2016: 174). Iako je svijet napredovao u svakom smislu i dalje je broj politički aktivnih žena diljem svijeta manji od očekivanoga. Žene su u povijesti bile isključivane iz javne sfere, a ozbiljnije prostiranje puta k političkoj vlasti počelo je nakon Francuske revolucije. U totalitarnim sustavima u Istočnoj Europi žene su bile prisutnije u parlamentima, nego što je to bio slučaj u demokratskim zemljama. „Metoda društvene intervencije, odnosno korekcije društvenih procesa kad god se nisu ostvarivali željenom brzinom i na očekivani način, polučila je određeni uspjeh na području ravnopravnosti spolova“ (Leinert Novosel 2007: 86). No, sve ima svoj vijek trajanja. Nakon propasti socijalističkog sustava i prelaska na demokratski, pao je postotak žena u politici u tim državama.

Godinama se analiziralo koji su to uzroci nedovoljne zastupljenosti žena u politici. Neki pristupi tim analizama naglasak su stavljali na socioekonomske uzroke, drugi su primjenjivali kulturološki pristup, a treći su naglasak stavljali na političke čimbenike. „Većina je dosadašnjih

studija potvrdila da su religija, obrazovanje i shvaćanja rodno utemeljenih društvenih uloga (tradicionalni ili egalitarni koncept rodnih uloga) oni kulturološki čimbenici koji naj snažnije utječu na proporciju žena u parlamentima“ (Leinert Novosel 2007: 88).

Kvota definiraju razine ženske političke participacije. Nakon analize socioekonomskih faktora došlo se do zaključka da kvote imaju veliku važnost kada je u pitanju proporcija žena u politici. „Treća dimenzija utjecanja na proporciju žena u parlamentima sadržava čimbenike političke naravi, vezane uz postupke selekcije i sam izbor kandidata“ (Leinert Novosel 2007: 90). Ova dimenzija, za razliku od kulturološke i socioekonomske, može brže dovesti do željenih efekata. Politička prava žena i profil političkog režima su dva elementa koja dolaze u prvi plan (Trambley u Leinert Novosel 2007). Više pažnje pridalo se proučavanju kakav određeni politički sustav ima utjecaj na participaciju žena u parlamentu. „Kao moguće varijable utjecanja u tom kontekstu najčešće se navode državni ustroj (unitarni ili federalni), struktura parlamenta (jednodomni ili dvodomni), broj mjesta, duljina mandata, narav zastupničkoga mandata u smislu mogućega broja ponavljanja te osobine stranačkoga sustava (broj stranaka, dominantna ideologija, način odabira kandidata)“ (Leinert Novosel 2007: 90). Istraživanja su pokazala da žene imaju više mogućnosti kada je veći broj parlamentarnih stranaka, nego kada je riječ o dvostranačkom parlamentu. Osim toga, ženama više pogoduju središnja i lijeva orijentacija. Izborni prag također ima utjecaj na porast participacije žena. Neki smatraju da je za žene pogodniji viši prag koji reducira broj stranaka u parlamentu. Veće izborne jedinice i više mjesta također povećavaju ženama šanse za ulazak. No, neizbježna je, vjerojatno i najveća, uloga stranke, jer ipak one selektiraju kandidate (Leinert Novosel 2007).

„Riječ je o tome da žene zauzimaju različite pozicije u društvenim i ekonomskim odnosima što generira drukčije političke prioritete i ciljeve od muškaraca“ (Phillips u Leinert Novosel 2007: 94). Neki smatraju da je „kritična masa“ žena bitna u politici. To znači da ženskim interesima i iskustvima treba dati zasluženu pozornost, a ne ih zanemariti. Širi institucionalni okvir formira „kritičnu masu“. No, osim „kritične mase“, treba se dati pozornost i tome o kakvim je ženama riječ, te hoće li one biti sposobne ispuniti svoju zadaću (Leinert Novosel 2007).

Chaney smatra da su dvije stvari ključne za feminizaciju politike, a to su osobne karakteristike i iskustvo žena zastupnica. Nemaju sve žene jednaku sposobnost javne komunikacije. On ističe žene, iliti kako ih on naziva „šampionke jednakosti“, koje „svojim natprosječnim aktivizmom, svojim podrijetlom i osobnim iskustvom osjetno pridonose razvoju svijesti o rodnoj jednakosti te predstavljaju pozitivan model ženske političke komunikacije“ (Leinert Novosel 2007: 96).

Već su ranija istraživanja pokazala povezanost između obrazovanja i zainteresiranosti za politiku. Kada je riječ o Hrvatskoj i bivšem političkom sustavu, istraživanja su pokazala da je

visoka obrazovanost bitan preduvjet za interes, ali i za djelovanje u političkom životu (Leinert Novosel 2009).

Uloga žena u Europskom parlamentu više nije zanemariva. U parlamentima diljem Europske Unije, žene zauzimaju trećinu mjesta. Samim time i situacija u Republici Hrvatskoj se poboljšava. No, u Hrvatskoj i dalje postoji podzastupljenost žena na rukovodećim pozicijama, iako ima više visokoobrazovanih žena nego muškaraca. U Hrvatskoj postoje institucije koje promiču prava i ravnopravnost spolova, a to su ured za ravnopravnost spolova pri Vladi RH, lokalna povjerenstva za ravnopravnost spolova, koordinator za ravnopravnost spolova u tijelima državne uprave i pravobraniteljica za ravnopravnost spolova.⁷ Godine 2003. u Hrvatskoj je donesen Zakon o ravnopravnosti spolova. On jamči odsustvo svake spolno uvjetovane diskriminacije. No, jednaka prava ne znače i jednake mogućnosti. „Riječ je o takozvanoj pozitivnoj diskriminaciji, odnosno afirmativnoj akciji usmjerenoj na stimuliranje napredovanja žena u sferi zapošljavanja i politike“ (Leinert Novosel 2003: 106). To znači, da ako radnik i radnica za isti posao dobivaju različitu plaću, mogu tužiti tvrtku.

I žene u politici u Hrvatskoj susretale su se s rodnim predrasudama, stereotipima i seksističkim napadima. U 30 godina svoje samostalnosti, Hrvatska je imala samo jednu predsjednicu Vlade (Jadranka Kosor) i jednu predsjednicu Republike (Kolinda Grabar Kitarović). Jadranku Kosor je hrvatski pisac Vlado Bulić optužio da je zahvaljujući svome spolu dobivala visoke funkcije u HDZ- u i Vladi. Njeni broševi i torbe bile česta tema rasprava. Valja spomenuti i izjavu bivšeg saborskog zastupnika, Ante Kovačića, koji je u izjavi upućenoj Vesni Pusić (tadašnjoj ministrici vanjskih i europskih poslova), rekao da je Bog ženu stvorio za madraca, a ne mudraca. Zoran Milanović, dok je bio predsjednik Vlade RH (njegov mandat trajao je od 2011. godine do 2015. godine), rekao je svojim kolegicama iz stranke: „Izborite se, budite pametnije, inteligentnije i lukavije i zaboravit će da ste žene, bojat će vas se!“. Ovo su samo neki od primjera seksističkih izjava koje su dolazile sa samog vrha države.⁸

Prema Zakonu o ravnopravnosti spolova, zastupljenost niti jednog spola na kandidacijskim listama ne smije biti manja od 40%. Ove godine na parlamentarnim izborima bilo je 11 lista sa 14 kandidata, što znači da bi na svakoj listi moralo biti najmanje šest žena/ muškaraca da bi se ispunila

⁷ IUS- INFO, <https://www.iusinfo.hr/aktualno/u-sredistu/podzastupljenost-zena-u-politici-te-njihov-iskorak-u-drustvu-51926> (pristupljeno 24.8.2024.)

⁸ Žene i mediji, <https://www.zeneimediji.hr/rodna-diskriminacija-zena-u-hrvatskoj-politici/> (pristupljeno 24.8.2024.)

kvota. Evo kakva je bila situacija u pet najvećih stranaka i koalicija. Stranka HDZ je samo u 7. izbornoj jedinici imala šest žena, dok je u ostalim jedinicama prosjek bio tri žene, što znači da nisu ispunili kvotu. SDP je sa svojom koalicijom ispunio kvotu, pa na većini lista imaju gotovo jednak broj muškaraca i žena. S obzirom na ostale stranke, politička platforma Možemo! ima najveći broj žena. Domovinski pokret i njihova koalicija djelomično su se držali propisane kvote. U šest izbornih jedinica su se držali propisane kvote, a u četiri nisu. Most je također u svim izbornim jedinicama ispunio propisanu kvotu.⁹

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 9. ožujka 2023. godine donijela je odluku o donošenju Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. godine. Cilj tog dokumenta je „stvaranje uvjeta za ravnopravnije društvo putem uspostave jednakih mogućnosti za sve građane i građanke“.¹⁰

„Nacionalni plan je povezan s provedbom sve tri ključne dimenzije Europskog stupa socijalnih prava – Jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, Dinamično tržište rada i pravedni radni uvjeti te Socijalna zaštita i inkluzija, s osobitim naglaskom na položaj žena na tržištu rada, usklađivanje privatnih i poslovnih obveza, te zaštitu od svih oblika rodno uvjetovanog nasilja“ (Nacionalni plan za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. godine 2023: 11-12). Pomoću ovog akta, Vlada Republike Hrvatske želi ukloniti sve oblike diskriminacije koje su spolno temeljene i uspostaviti stvarnu rodnu ravnopravnost. Ovo je popis prioriteta u srednjoročnom razdoblju u području ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj u razdoblju do 2027. godine:

1. „Promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti
2. Unaprjeđenje položaja žena na tržištu rada
3. Suzbijanje nasilja nad ženama
4. Rodno osjetljivo obrazovanje
5. Unaprijediti položaj žena na mjestima političkog i javnog odlučivanja
6. Načela ravnopravnosti spolova u javnim politikama
7. Promicanje ravnopravnosti spolova u međunarodnoj politici i suradnji“ (Nacionalni plan za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. godine 2023: 61)

⁹ Women in adria, <https://www.womeninadria.com/zene-na-izbornim-listama/> (pristupljeno 27.8.2024.)

¹⁰ Ministarstvo unutarnjih poslova, <https://mup.gov.hr/istaknute-teme/nacionalni-programi-i-projekti/nacionalne-strategije/ravnopravnost-spolova-165963/165963> (pristupljeno 24.8.2024.)

Iz tih prioriteta proizlaze i posebni ciljevi kao što su povećanje osviještenosti o ravnopravnosti spolova i višestrukoj diskriminaciji, unaprijeđenje položaja žena na tržištu rada, uvođenje perspektive ravnopravnosti spolova u javne politike, stvaranje preduvjeta za uklanjanje rodno uvjetovanog nasilja, i sl. koji se pomoću raznih strategija, istraživanja, analiza, alata i komunikacijskih strategija žele postići u zadanom roku (Nacionalni plan za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. godine).

6. Što su parlamentarni izbori?

Sukladno temi rada, valja objasniti što su to parlamentarni izbori, kada se provode i kako. U ovom poglavlju objašnjeno je što su parlamentarni izbori, kako su izgledali u Hrvatskoj kroz godine (kada su se održavali i tko je pobijedio) i kako su izgledali ove godine.

U procesu izbora građani, tj. glasači biraju osobe za vršenje javne dužnosti. Izbori su jedan od alata provođenja demokracije. U Republici Hrvatskoj održavaju se četiri vrste izbora, a to su parlamentarni (za Hrvatski sabor), lokalni (za jedinice lokalne i područne samouprave), zatim predsjednički izbori i izbori za Europski parlament.¹¹

Redovni izbori u kojima građani biraju zastupnike u Hrvatski sabor, održavaju se svake četvrte godine. Odluku o njihovim raspisivanjima donosi predsjednik Republike Hrvatske (trenutno je to Zoran Milanović). Pravo biranja imaju građani Republike Hrvatske s navršenih 18 godina. „Za zastupnike mogu biti birani državljani Republike Hrvatske s navršenih 18 godina života osim onih kojima je Zakonom o izborima zastupnika u Hrvatski sabor zabranjeno da budu kandidirani.“¹² Izbori se provode na biračkim mjestima na području države i u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike. Za one koji se u vrijeme izbora nađu u mirovnim misijama i operacijama, na službi u Oružanim snagama, kao članovi posade izvan granica i sl., te one koji su smješteni u ustanovama socijalne skrbi i one koji su lišeni slobode, za njih postoje posebna biračka mjesta. Što se tiče lista za izbor zastupnika, njih može samostalno predložiti neka politička stranka ili dvije ili više stranaka koje su registrirane u Republici Hrvatskoj. „Birači predlažu kandidacijske liste na temelju pravovaljano prikupljenih najmanje 500 potpisa birača“ (isto). Političke stranke registrirane u Republici Hrvatskoj, birači i udruge nacionalnih manjina imaju pravo predlagati kandidate za zastupnike nacionalnih manjina. Da bi kandidatura bila valjana, potrebno je prikupiti najmanje 100 potpisa birača. Najkasnije u roku od 14 dana od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora, potrebno je prijedloge lista podnijeti Državnom izbornom povjerenstvu. Tijela koja su odgovorna za provedbu izbora su: Državno izbornom povjerenstvo, izborna povjerenstva izbornih jedinica, općinska i gradska izborna povjerenstva i birački odbori. Na dan objave izbornih lista izbornih jedinica može početi izborna promidžba, a mora završiti 24 sata prije izbora. „Na

¹¹ Ljudska prava, <https://www.ljudskaprava.hr/hr teme/graaanska-participacija/glasovanje/izbori> (pristupljeno 17.8.2024.)

¹² Državno izbornom povjerenstvo Republike Hrvatske, <https://www.izbori.hr/site/izbori-referendumi/izbori-zastupnika-u-hrvatski-sabor/67>

dan koji prethodi održavanju izbora i na dan izbora do zatvaranja biračkih mjesta u 19,00 sati, zabranjuje se svaka izborna promidžba, objavljivanje procjena izbornih rezultata, kao i objavljivanje prethodnih, neslužbenih rezultata izbora, objavljivanje fotografija u sredstvima javnog priopćavanja, izjava i intervjua kandidata, te navođenje njihovih izjava ili pisanih djela“ (isto). Ustavni sud Republike Hrvatske imenuje Etičko povjerenstvo koje ocjenjuje ponašanje sudionika izbora tijekom izborne promidžbe i samih izbora. Postoji deset izbornih jedinica u kojima se bira po 14 zastupnika. Birači koji nemaju prebivalište u državi imaju posebnu 11. izbornu jedinicu i u njoj biraju tri zastupnika. Oni birači koji su pripadnici nacionalnih manjina biraju osam zastupnika u posebnoj 12. izornoj jedinici. Birači glasaju na način da zaokružuju redni broj ispred naziva liste izborne jedinice. Također, birač može na glasačkom listiću označiti jednog kandidata kojem daje prednost pred ostalim kandidatima na listi, to je tzv. preferirani glas. Liste koje na izborima dobe najmanje 5% važećih glasova imaju pravo na sudjelovanje u diobi zastupničkih mjesta u toj izornoj jedinici. Preferirani glasovi se uvažavaju jedino ako njihov broj za jednog kandidata iznosi najmanje 10% glasova koje je osvojila lista. Ako više kandidata dobi jednak broj preferiranih glasova, tada se u obzir uzima poredak na listi kandidata. Ustavni sud Republike Hrvatske nadzire ustavnost i zakonitost izbora te rješava izborne sporove koji nisu u djelokrugu sudova. Državnom izbornom povjerenstvu se podnosi prigovor zbog nepravilnosti kod kandidiranja ili samih izbora. „Može ga podnijeti svaka politička stranka, osoba ovlaštena za zastupanje neovisne liste, kandidati za zastupnike u Sabor, najmanje 100 birača ili najmanje 5% birača izborne jedinice u kojoj se provode izbori“ (isto).

6.1. Parlamentarni izbori u Hrvatskoj kroz godine

U travnju 1990. godine održani su prvi parlamentarni izbori u Hrvatskoj. Bili su raspisani za tri vijeća koja su činili Sabor Socijalističke Republike Hrvatske, koja je tada još uvijek bila dio SFRJ (Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije). Tada su izbori bili održani u dva kruga. U prvom krugu birali su se zastupnici u Društveno-političkom vijeću, Vijeću općina i Vijeću udruženog rada. Nakon toga slijedio je drugi krug izbora u kojem se birao 351 zastupnik. U svakoj izornoj jedinici birao se jedan zastupnik. U Vijeće udruženog rada biralo se 156 zastupnika, u Vijeće općina 115 zastupnika i u Društveno-političko vijeće biralo se 80 zastupnika. Da bi netko bio izabran u bilo koje vijeće, morao je skupiti više od polovice glasova, uz uvjet da je na biralište izašlo više od trećine registriranih glasača. Ti uvjeti nisu bili ostvareni, pa je zbog toga bio održan drugi krug. Najveći broj glasova osvojila je Hrvatska demokratska zajednica (dalje HDZ) (42%),

zatim Savez komunista Hrvatske-stranka demokratskih promjena (26%) i na trećem mjestu bila je Koalicija narodnog sporazuma (15%).¹³

Prvi parlamentarni izbori nakon proglašenja neovisnosti održani su u kolovozu 1992. godine. Tada se biralo 60 zastupnika i u svakoj izbornoj jedinici se birao jedan. Pobjedu je odnio HDZ s osvojenih 44,68% glasova, na drugom mjestu bila je Hrvatska socijalno-liberalna stranka (dalje HSLS) sa 17,71% glasova i na trećem mjestu bila je Hrvatska stranka prava (dalje HSP) sa 7,06% glasova.¹⁴ U veljači 1993. godine provedeni su izbori za zastupnike u Županijski dom Sabora Republike Hrvatske. U svakoj županiji biralo se tri zastupnika (Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske, NA 1993). Dvije godine kasnije, tj. u listopadu 1995. godine provedeni su još jedni parlamentarni izbori. 80 zastupnika biralo se razmjernim sustavom, a 28 zastupnika se biralo sustavom relativne većine. HDZ je ponovno odnio pobjedu s osvojenih 45.2% glasova (Bali 2009). U travnju 1997. godine održani su još jedni izbori za zastupnike u Županijski dom Sabora Republike Hrvatske. HDZ je ponovno odnio većinu glasova, točnije od 63 mjesta oni su osvojili 42.¹⁵

U siječnju 2000. godine, održani su još jedni parlamentarni izbori. Tada je prvi put primijenjen razmjerni izborni sustav u deset izbornih jedinica. Saborsku većinu osvojila je šesteročlana koalicija (Socijaldemokratska partija Hrvatske (dalje SDP), HSLS, Hrvatska seljačka stranka (dalje HSS), HNS, Liberalna stranka (LS) i Istarski demokratski sabor (dalje IDS)). Tri godine kasnije, u studenom 2003. godine ponovno su održani parlamentarni izbori i tada je ponovno većinu glasova osvojio HDZ. Gotovo pa točno četiri godine kasnije, 2007., održani su još jedni parlamentarni izbori u kojima je također pobijedio HDZ (Bali 2009).

Izbori za zastupnike u Hrvatski sabor (parlamentarni izbori) održani su i u prosincu 2011. godine. Većinu mandata osvojila je Kukuriku koalicija (SDP, HNS, IDS i Hrvatska stranka umirovljenika (dalje HSU)) predvođena SDP-om.¹⁶ U studenom 2015. godine ponovno su održani parlamentarni izbori u kojima je većinu mandata osvojila Domoljubna koalicija (HDZ, HSS,

¹³ Dnevnik.hr, <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/prvi-parlamentarni-izbori-u-hrvatskoj---838671.html> (pristupljeno 17.8.2024.)

¹⁴ Braniteljski portal, <https://www.braniteljski-portal.hr/2-kolovoza-1992-prvi-izbori-u-samostalnoj-hrvatskoj-sdp-pao-na-mizernih-55-glasova/> (pristupljeno 17.8.2024.)

¹⁵ HDZ, <https://www.hdz.hr/article/386/1997-godina> (pristupljeno 18.8.2024.)

¹⁶ Jutarnji.hr, <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/izbori-2011.-kukuriku-koalicija-osvaja-83-mandata-hdz-40-lesar-6-hdssb-6-grubisic-2-hss-2...-1736490> (pristupljeno 18.8.2024.)

Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS), Blok umirovljenici zajedno (dalje BUZ), Hrvatska demokršćanska stranka (dalje HDS), HRAST, HSLS, Zagorska demokratska stranka (ZDS)) (OSCE, NA 2016). Gotovo godinu dana kasnije, u rujnu 2016. godine održani su još jedni izbori, nakon kojih je koalicija HDZ-a osvojila većinu mandata. Posljednji parlamentarni izbori, prije ovogodišnjih, bili su u srpnju 2020. godine. Tada je ponovno HDZ sa svojim koalicijskim partnerima osvojio većinu mandata.¹⁷

6.2. Parlamentarni izbori u Republici Hrvatskoj 2024. godine

Predsjednik Republike Zoran Milanović donio je odluku da će se izbori za 11. saziv Hrvatskog sabora održati u srijedu 17. travnja. Birači su birali ukupno 151 zastupnika. U deset izbornih jedinica u Republici biralo ih se 140, troje su ih birali hrvatski državljani s prebivalištem u inozemstvu i osam zastupnika birali su pripadnici nacionalnih manjina.¹⁸

Ukupno je bilo 165 izbornih lista u 12 izbornih jedinica i 2277 kandidata. Stranke koje su sa svojim kandidatima sudjelovale na izborima su: Autohtona-Hrvatska stranka prava; Fokus, Republika; Odlučnost i pravednost; Stranka Ivana Pernara; Domovinski pokret, Pravo i pravda, Demokratski HSS, Zelena lista, Agrameri; HDZ, HSLS, HDS, HNS, HSU; Hrvatska stranka građanskog otpora; HSP, Hrvatsko bilo, Hrvatska demokratska seljačka stranka (HDSS); Most, Hrvatski suverenisti, Hrvatska konzervativna stranka (HKS), Nezavisna lista mladih (NLM); Možemo!; Neovisna lista; Pokret za modernu Hrvatsku; Radnička fronta; Socijaldemokrati, IDS, Primorsko-goranski savez (PGS), Laburisti, Demokrati; SDP, Centar, HSS, Dalija Orešković i ljudi s imenom i prezimenom („DO i SIP“), Reformisti, GLAS; Umirovljenici zajedno, Stranka umirovljenika, BUZ, Demokratska stranka umirovljenika (DSU).¹⁹

Državno izborno povjerenstvo utvrđuje konačne rezultate izbora. Nakon njihova zaprimanja, predsjednik Republike Hrvatske mora sazvati Sabor na prvo zasjedanje koje se mora održati najkasnije 20 dana nakon izbora. Na ovogodišnjim parlamentarnim izborima, pobjednikom se smatra HDZ jer je osvojio 61 mandat, no i dalje nedovoljno da sam formira vlast. SDP s partnerima

¹⁷ Dnevnik.hr, <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/rezultati-parlamentarnih-izbora-2020-godine---843697.html> (pristupljeno 18.8.2024.)

¹⁸ Izbori2024.hr, <https://izbori2024.hr/parlamentarni-izbori-u-srijedu-17-travnja/> (pristupljeno 19.8.2024.)

¹⁹ Hrt.hr, <https://www.hrt.hr/parlamentarni-izbori> (pristupljeno 19.8.2024.)

osvojio je 42 mandata, Domovinski pokret ima 14 mandata, koalicija Mosta i Suverenista 11 mandata, politička platforma Možemo! ima 10 mandata, stranka IDS i Nezavisna platforma sjever imaju dva mandata i stranka Fokus ima jedan mandat.²⁰

Kao što je prethodno spomenuto, zastupljenost jednog spola u stranci ne smije biti manja od 40%. Prema istraživanju, ove godine na parlamentarne izbore kandidiralo se 57, 91% kandidata i 42.09% kandidatkinja. Od ukupnih 165, 32 liste nisu zadovoljile zadanu kvotu od 40%. Napravljena je analiza za stranke i koalicije koje su prema anketama imale najveće šanse za ulazak u Hrvatski sabor, a to su: HDZ i partneri, koalicija Rijeke pravde (SDP i partneri), Domovinski pokret, Most i partneri te politička platforma Možemo! i partneri.²¹ Više stavki bilo je obuhvaćeno u analizi, no za potrebe ovog rada gledat će se na kojem mjestu na listi (više ili niže) su se nalazile žene, koliko ima nositeljica lista te je li dosljedno korišten ZIP sustav (naizmjenično pozicioniranje žena- muškarac ili muškarac- žena). Jesu li navedene stranke i koalicije ispunile kvotu, prethodno je navedeno.

U Domovinskom pokretu, žene su uglavnom bile raspoređene na nižim mjestima na listama. Izuzetak su V., VIII. i X. izborna jedinica. U VIII. izornoj jedinici sva viša mjesta, osim prvog, zauzele su žene. Oni nemaju niti jednu nositeljicu liste te kod njih nije korišten ZIP sustav. Na HDZ-ovim listama žene se uglavnom nalaze na nižem dijelu, svega jedna ili dvije nalaze se na višem dijelu. Također, nemaju niti jednu nositeljicu, te niti kod njih nije korišten ZIP sustav. U Mostu je drugačija situacija. U šest izbornih jedinica, žene se nalaze na višim mjestima, u tri izborne jedinice raspoređene su jednako na višim i nižim mjestima, dok su u pet izbornih jedinica na nižem mjestu. Oni imaju jednu nositeljicu liste, a kod njih ZIP sustav korišten je samo u jednoj izornoj jedinici. Možemo! i partneri imaju u većini izbornih jedinica žene na višim mjestima ili su jednako raspoređene. Samo u jednoj izornoj jedinici imaju više žena na nižem mjestu. Oni imaju osam nositeljica listi. Također, niti kod njih ZIP sustav nije dosljedno korišten. Posljednja je koalicija Rijeke pravde, koja u četiri jedinice ima više žena na višem dijelu liste, u dvije su ravnomjerno raspoređene te u četiri izborne jedinice žene se nalaze na nižem mjestu. Oni imaju dvije nositeljice liste. I kod njih je ZIP sustav korišten u jednoj izornoj jedinici.²²

²⁰ Dnevnik.hr, <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/konacni-izborni-rezultati-parlamentarni-izbori-2024---845518.html> (pristupljeno 19.8.2024.)

²¹ Libela.org, <https://libela.org/u-fokusu/gdje-su-zene-u-izbornom-procesu/> (pristupljeno 9.9.2024.)

²² Isto

Prema prethodno navedenim podacima, žene nemaju jednake šanse ni položaj kao muškarci, barem ne u ovom izbornom procesu. Žene su i dalje većinom pozicionirane na niža mjesta na listama. Neke stranke nemaju čak niti jednu nositeljicu liste, niti zadovoljavaju zadanu kvotu. ZIP sustav gotovo niti u jednoj stranci i koaliciji nije korišten kako treba. Izuzetak su neke stranke i koalicije koje su se barem u nekim izbornim jedinicama trudile zadovoljiti sve standarde.

7. Polustrukturirani intervju - Branimir Felger

Za potrebe ovog rada, osim analize sadržaja korištena je i metoda polustrukturiranog intervjua (prethodno objašnjeno). Intervjuiran je bio Branimir Felger, bivši glavni urednik informativnog programa Nove TV, koji je objavio brojne radove o izvještavanju za vrijeme parlamentarnih izbora, ženama u hrvatskoj politici, diskriminaciji žena i sl., stoga je bio pogodan sugovornik za ovaj rad, s obzirom na to da je tema ovog rada medijska recepcija dvije kandidatkinje za vrijeme parlamentarnih izbora. Uz to, odabrani sugovornik može nam pokazati poveznicu između teorije i iskustva, odnosno empirije, budući da je poznavatelj oba segmenta.

Doc. dr. sc. Branimir Felger (slika 1) svoju karijeru započeo je prije 30 godina na Hrvatskoj televiziji kao honorarni dopisnik. Izvještavao je o akciji Bljesak i posjetu dvojice papa. Radi kao docent na Sveučilištu Sjever na kojem u sklopu studija Komunikologija, mediji i novinarstvo predaje kolegije TV emisija, Istraživačko novinarstvo, TV izvješćivanje i pisanje priloga te Izvedbeno-scenska komunikacija.

Slika 1: Doc. dr. sc. Branimir Felger (izvor: <https://www.unin.hr/profili/>)

P1: U Vašem radu “Uravnoteženo izvještavanje u kampanji za parlamentarne izbore 2016. godine na televizijama s nacionalnom koncesijom u Republici Hrvatskoj”, naveli ste kako je bitno držati se uravnoteženog izvještavanja, no istovremeno da je to i gotovo nemoguće. U radu ste naveli kako su se televizije pridržavale toga uz mala odstupanja. Možete li usporediti tadašnje načine izvještavanja s današnjim i općenito način pisanja o gore navedenim kandidatkinjama? Postoje li danas veća odstupanja nego prije 12 godina?

O1: „Prema pravilima o izvještavanju elektroničkih medija tijekom kampanje za parlamentarne izbore, nakladnici su dužni pridržavati se načela uravnoteženog izvještavanja. To znači uravnoteženo izvještavanje o svim političkim strankama i sudionicima izbora. U izvještavanju elektroničkih medija zamjetno je odstupanje jer se posebice tri nacionalne televizije s nacionalnom koncesijom fokusiraju na stranke i političke lidere koji prema istraživanju javnog mnijenja prelaze izborni prag od 5% te političara s najvećom percepcijom u javnosti. Stoga se primjećuje da je minutaža dodijeljena glavnim i većim političkim strankama i koalicijama u programu nacionalnih televizija veća od minutaže koju su dobile manje stranke ili koalicije koje ne prelaze izborni prag. Danas je to uočljivije s obzirom na to da se televizije, uz međusobnu konkurenciju, kompetitivno odnose i u kontekstu brzorastućeg broja digitalnih medija i sadržaja na društvenim mrežama, koji nisu pokriveni ovim pravilima.“

P2: U Vašem radu „*Discrimination of women in management positions in politics in Croatia – The case of political participation in government management between 1990 and 2016*“ spomenuli ste da se prva žena pojavljuje tek 1991. godine u Trećoj Vladi. Može se vidjeti da proces uvođenja žena u politiku na rukovodeća mjesta bio spor u praksi. Iako danas ima puno više žena, neke stranke i dalje nisu ispunile obavezu kvotu. Možete li usporediti situaciju istraživanog razdoblja s današnjom? Može li se na osnovu toga utvrditi kakav je trend u poziciji žena u politici, pa čak i društvu i u načinu izvještavanja o njima?

O2: „Ovaj rad je proučavao broj žena u izvršnoj vlasti, dakle u hrvatskim Vladama od proglašenja samostalnosti do 2016. godine. Nije istraživao broj žena u zakonodavnoj vlasti, odnosno u parlamentu i na izbornim listama. Prema zakonu, stranke su dužne na listi imati 40% kandidata jednog spola u odnosu na drugi. Trebalo bi provesti novo istraživanje na temelju izbornih lista na parlamentarnim izborima 2024. godine kako bi se zaključilo da broj žena na listama, a time i u parlamentu raste. Paušalno mi je teško ustvrditi da je danas žena više u politici.

Možda su tek nekolicina njih koje su aktivne u medijima samo uočljivije i vidljivije pa se stvara dojam da je žena u politici više. Prema današnjem stanju u Vladi Republike Hrvatske nema puno žena. Čak štoviše njihov broj je iznimno nizak. “

P3: Marija Selak Raspudić i Sandra Benčić nisu bile jedine nositeljice izbornih listi, no o njima se ipak najviše pisalo, ima li to veze s time da su one nositeljice lista u prvoj izbornoj jedinici?

O3: „Termin "nositelj liste" više ne postoji, to je kolokvijalni termin, uvriježen u medijima. Danas postoje samo "prvi na listi" u određenoj izbornoj jedinici. Koliko se pisalo o dotičnim političarkama trebalo bi zaključiti prema metodološki koncipiranom istraživanju medija. No opći je dojam da su obje političarke tijekom kampanje dominirale u javnom prostoru i na hrvatskim nacionalnim televizijama. Koji je razlog takvom dojmu možemo samo pretpostaviti. Dio se vjerojatno krije u činjenici da su bile prve na listi u svojoj izbornoj jedinici. Razlog može biti i što su visokopozicionirane u vlastitim strankama, kao i u činjenici da je Sandra Benčić bila kandidatkinja platforme Možemo! za premijerku, iako ni takav termin zakon ne poznaje. Zakon kaže da predsjednika Vlade bira saborska većina.“

P4: Što mislite zašto se uglavnom u medijima tijekom izborne kampanje prikazuju njihove mane, a ne dobre strane?

O4: „Za ovakvu konstataciju također bi trebalo provesti analizu sadržaja medija i izvještavanja o dotičnim gospođama. No generalno, poznato je da mediji u utrci za većim brojem korisnika svoga sadržaja, pišu i izvještavaju o senzacionalističkim temama, a ne sadržajno političkim "ozbiljnim" temama koje bi političarke htjele prioritizirati.

Ovdje valja spomenuti da su žene općenito pod većim povećalom u javnosti od muških kolega političara. Stereotipi o ženama duboko su ukorijenjeni u hrvatskoj kulturi pa to nije začuđujuće. Objektivizacija nije samo hrvatski fenomen, već je svjetski problem kojeg politička i akademska zajednica pokušava godinama eutanazirati.

Valjalo bi napraviti istraživanje među konzumentima medijskih sadržaja na temelju čega daju glas određenoj osobi na izborima, je li glavni razlog politički sadržaj i ideologija koje osoba zastupa ili su glas na izborima dali prema subjektivnoj percepciji, odjeći, frizuri, načinu govora i javnog nastupa. Činjenica je da su obje gospođe izabrane u Hrvatski sabor, no ne znamo na temelju čega su osvojile te mandate.”

P5: Iako je društvo jako napredovalo i žene su sve više prisutne u svim granama zanimanja, mislite li da je i dalje teže biti žena u politici, nego muškarac?

O5: „Mislim da je ženama teže u svim zanimanjima, neovisno bave li se politikom ili ne. I danas su u našem društvu čvrsto ukorijenjeni obrasci ponašanja prema ženama koji zadiru duboko u patrijarhalna vremena kojih se kao društvo ni danas nismo oslobodili. Žena i danas mora odrađivati dvostruku ulogu, prvu istovjetnu muškog kolege, i drugu ulogu koja ju definira kao ženu, majku itd., pa se stvara dojam da se žena mora dvostruko truditi - i na javnoj sceni, političkoj pozornici, radnom mjestu, kao i s druge strane u obitelji. No, danas je sve više zakonodavnih okvira koji potiču angažman žena na tržištu rada i na političkoj sceni, poput utvrđenih izbornih kvota na listama, roditeljskog, očinskog dopusta itd. Kazne za nezakonita postupanja također nisu male pa se nadam da će to motivirati žene da se aktivnije bave politikom, kao i njihove muške kolege da ih podupru u tome.“

Polustrukturiranim intervjuom uspostavili smo poveznicu između teorijskog dijela rada, ranijih istraživanja i istraživanja provedenog u ovom diplomskom radu. Iako je društvo značajno napredovalo u svakom smislu, i dalje je broj žena u politici malen i nedovoljan. Iz prethodnih poglavlja i iz ovog polustrukturiranog intervjuja može se zaključiti da samo nekolicina hrabrih uspije opstati i probiti se na čelo neke stranke ili na neku veću poziciju općenito, nevezano za politiku. Ovaj intervju pružio je uvid u način izvještavanja za vrijeme parlamentarnih izbora. Točnije, o tome zašto se o nekima izvještava više, a o drugima manje. Uz to, potvrđuje i činjenicu da su stereotipi i dalje duboko ukorijenjeni, ne samo u Hrvatskoj, već i u svijetu, te da je ženama teže u svim zanimanjima, a ne samo u politici. Iako ovaj intervju ne potvrđuje ili opovrgava hipoteze, pruža uvid u stanje žena u hrvatskoj politici i politici općenito i u svim zanimanjima, kako u Hrvatskoj, tako i u svijetu.

8. Sandra Benčić - biografija

Sandra Benčić (slika 2) rođena je 28. siječnja 1978. godine u Zaboku. Godine 2014. diplomirala je na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Predavala je na Algebri, bila je aktivistica Centra za mirovne studije, vanjska stručnjakinja Vijeća Europe za slobodu govora, članica povjerenstva za postupanje po pritužbama u Ministarstvu unutarnjih poslova i Savjeta za razvoj civilnog društva, itd.²³ Trenutno je saborska zastupnica Zeleno-lijeve koalicije i jedna od najistaknutijih članica političke platforme Možemo!. Svoj saborski mandat osvojila je na parlamentarnim izborima prije četiri godine.²⁴

Slika 2: Sandra Benčić (izvor: https://en.wikipedia.org/wiki/Sandra_Benčić)

I prije političke karijere, u medijima je bila prisutna kao aktivistica. Bila je „predavačica u području pripreme i implementacije projekata za državnu upravu, lokalnu i regionalnu samoupravu, kao konzultantica na projektima tehničke pomoći za ministarstva i regionalnu samoupravu u procesu pristupanja EU i kao procjeniteljica projekata u sklopu natječaja za

²³ Maxportal.hr, <https://www.maxportal.hr/vijesti/tko-je-sandra-bencic-bila-je-vjecni-student-diplomirala-s-36-a-obrt-stalno-blokiran/> (pristupljeno 28.8.2024.)

²⁴ Index.hr, <https://www.index.hr/vijesti/clanak/sandra-bencic-je-kljucna-za-uspjeh-mozemo-evo-tko-je-ona/2277278.aspx> (pristupljeno 28.8.2024.)

bespovratna sredstva.²⁵ Najviše se ističe to da je diplomirala sa 36 godina i da je studirala 18 godina. Također, komentari nisu zaobišli ni njezin obrt koji je bio pod blokadom. Primjeri toga bit će vidljivi kasnije u analizi sadržaja. Vrlo je angažirana i u poduzetništvu (suosnivačica tvrtki Razbor i Publiconn) i u nevladinim institucijama (Centar za mirovne studije, Kuća za ljudska prava).²⁶

U intervjuu za Story otkrila je neke detalje iz svojeg života kojih do tada nije bilo u medijima. Između ostalog, rekla je kako je laži mogu izbaciti iz takta. Najviše se istaknulo jedno pitanje, a to je: „Možda je pretjerano to pitati, no jeste li ikad pomislili kako vam je upućen takav komentar jer ste žena u politici? Ili smatrate da je jednostavno riječ o bahatosti koja ne diskriminira?“, na koje je ona dala odgovor: „Kod premijera je u ovom slučaju to bio primjer opće bahatosti, no već drugi dan na aktualcu je zaista, po ne znam koji put, pokazao da - kada nema argumente i činjenice - uzvraća osobnim kvalifikacijama i uvredama, i to vrlo često upućuje upravo zastupnicama. To sam mu i rekla u svojoj replici na njegove odgovore zastupnicima koji su bili sve samo ne odgovori na pitanja koja smo mu postavljali.“²⁷ Upravo u ovome pitanju i odgovoru može se vidjeti da se u Hrvatskoj žene u politici i dalje susreću s neugodnostima, samo zato jer su žene. Istaknula je kako je njezina strast borba protiv bilo kakvih nejednakosti. Dvojica sinova su joj najbolja distrakcija od politike. Supruga je upoznala u frizerskom salonu, te ističe da joj je on velika podrška u svemu. Hobi joj je nogomet i odlazak na koncerte s prijateljicom ili kumom.

²⁵ Index.hr, <https://www.index.hr/vijesti/clanak/bencic-za-index-fakultet-sam-zavrсила-za-18-godina-nikad-se-nisam-pokajala/2551968.aspx> (pristupljeno 28.8.2024.)

²⁶ Direktno.hr, <https://direktno.hr/domovina/biografija-sandre-bencic-od-nadzora-policije-do-skandala-u-holdingu-326858/> (pristupljeno 28.8.2024.)

²⁷ Insider.story.hr, <https://insider.story.hr/politika/a328/Sandra-Bencic-o-privatnom-zivotu.html> (pristupljeno 28.8.2024.)

9. Marija Selak Raspudić- biografija

Marija Selak Raspudić (slika 3) rođena je 14. ožujka 1982. godine u Zagrebu. Diplomirala je 2007. godine na Filozofskom fakultetu u Zagrebu na studiju filozofije i hrvatskog jezika i književnosti. Kasnije je radila na Odsjeku za filozofiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i tamo je stekla akademski stupanj doktorice znanosti, polje filozofija.²⁸

Slika 3: Marija Selak Raspudić (izvor:

https://web.facebook.com/MarijaSelakRaspudic/?_rdc=1&_rdr)

Prije četiri godine ušla je u Sabor kao nezavisna zastupnica na listi stranke Most. Rekla je da je razlog njezinog ulaska u politiku taj da je demokracija u Hrvatskoj ugrožena i da je ugled Sabora posljednjih godina srozan. Supruga, Ninu Raspudića, upoznala je u emisiji „Peti dan“ i zajedno imaju dvoje djece, kćer i sina.²⁹ U Saboru obnaša funkciju predsjednice Odbora za ravnopravnost spolova i predstojnica je Katedre za ontologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.³⁰

²⁸ Večernji.hr, <https://www.vecernji.hr/vijesti/tko-je-marija-selak-raspudic-nagradivana-znanstvenica-nepokolebljivi-borac-a-bila-je-i-femme-fatale-1786766> (pristupljeno 28.8.2024.)

²⁹ Isto.

³⁰ Womensweekend.eu, https://womensweekend.eu/pt_sudionici/marija-selak-raspudic/ (pristupljeno 28.8.2024.)

Radila je od 2004. do 2005. godine na Z1 televiziji kao voditeljica, a kasnije je imala vlastitu emisiju iz područja kulture kojoj je bila urednica.³¹ Godinu dana radila je kao voditeljica Odjela za odnose s javnošću Olympic Internationala d.o.o. Nakon toga, zaposlila se na Hrvatskoj radioteleviziji kao novinarka i suradnica na scenariju u emisji „Navrh jezika“.³²

³¹ Dnevnik.hr, <https://dnevnik.hr/vijesti/parlamentarni-izbori-2020/biografija-marija-selak-raspudic---611728.html> (pristupljeno 28.8.2024.)

³² Gloria.hr, <https://www.gloria.hr/gl/scena/zvezdane-staze/nova-zivotna-uloga-marije-selak-raspudic-energicna-docentica-hrabro-stupa-na-politicku-scenu-10326586> (pristupljeno 28.8.2024.)

10. Analiza sadržaja portala 24 sata

U ovome poglavlju analizirat će se tekstovi koji su objavljeni na portalu 24 sata u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine i u kojima su se spominjale Sandra Benčić i Marija Selak Raspudić. Napravljene su tablice s kategorijama po kojima su se dijelili tekstovi. Osim po kategorijama, tekstovi su se dijelili i po razdobljima radi lakšeg snalaženja.

10.1. Analiza sadržaja o Sandri Benčić

U ovome dijelu analize sadržaja analizirat će se tekstovi koji su na portalu 24 sata bili objavljeni u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine. Birali su se tekstovi u kojima se spominje Sandra Benčić.

Prvi kodni list sadrži pojašnjenja koja kategorija sadrži koji kod.

Tablica 1: Kodni list 1

Kategorija	Kod
Obitelj	O
Privatni život	P1
Izbori	I
Politika	P2
Ukupno	4

Drugi kodni list sadrži pojašnjenja koje razdoblje sadrži koji kod.

Tablica 2: Kodni list 2

Kategorija	Kod
Razdoblje 1. lipnja – 31. kolovoza 2023.	A
Razdoblje 1. rujna – 30. studenog 2023.	B
Razdoblje 1. prosinca 2023. – 29. veljače 2024.	C
Razdoblje 1. ožujka – 1. lipnja 2024.	D
Ukupno	4

Tablica 3: Broj objavljenih tekstova na portalu 24 sata

	A	B	C	D	Ukupno
O	0	0	0	0	0
P1	0	4	0	1	5
I	2	4	0	34	40
P2	7	24	19	9	59
Ukupno	9	32	19	44	104

Kao što se može vidjeti u tablici tri, na portalu 24 sata, tekstova u kojima se spominje Sandra Benčić u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine bilo je ukupno 104. Najviše tekstova odnosilo se na političke teme, njih 59. Zatim slijedi kategorija izbori u kojoj je bilo 40 tekstova, u kategoriji privatan život bilo je 5 tekstova, dok se na obitelj nije odnosio niti jedan tekst.

Najmanje tekstova bilo je u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 31. kolovoza 2023. godine, samo njih 9. Od tih devet, sedam ih se odnosilo na političke teme, dva su se odnosila na izbore, a u kategorijama o privatnom životu i obitelji nije bio niti jedan tekst. Tekstovi koji su se odnosili na izbore bili su o tome da politička platforma Možemo! sama izlazi na izbore, hoće li biti u koaliciji ili ne. Teme o kojima se pisalo u kategoriji politika bile su HEP i plinska afera o kojima se pisalo u četiri teksta, zatim o zaštiti pomorskog dobra pisalo se u jednom tekstu, također u jednom tekstu komentirala je položaj premijera Plenkovića unutar HDZ-a i u jednom tekstu govorila je o potencijalnoj suradnji sa strankom SDP u preuzimanju vlasti.

U periodu od 1. rujna do 30. studenog 2023. godine, bila su 32 teksta. Najviše ih je bilo u kategoriji politika, čak njih 24. Po četiri teksta bila su u kategorijama privatan život i izbori, dok o obitelji nije bio niti jedan tekst. Što se tiče privatnog života, najviše tekstova, njih tri, odnosilo se na to da je zaboravila u imovinsku karticu staviti najam stana, a jedan tekst bio je o tome da je prije 22 godine protiv nje bila podnesena kaznena prijava zbog neovlaštene prodaje pirotehnike. U izborima, sva četiri teksta odnosila su se na to da je politička platforma Možemo! izabrala Sandru Benčić kao svoju kandidatkinju za premijerku i kako to komentira zagrebački gradonačelnik Tomislav Tomašević (slika 4).

24 SATA PLUS+ NEWS SHOW SPORT LIFE&STYLE VIRAL VIDEO EXPRESS KUPI SHOPAI PRIJAVI

Hrvatska Crna kronika Svijet Rat u Ukrajini Politika Vrijeme Kolumne Nestali Vidi još...

KANDIDATKINJA MOŽEMO!

Sandra Benčić o kandidaturi za premijerku: 'Hrvatska treba biti mjesto kvalitetnog života...'

Piše Ivan Jukić, subota, 16.9.2023. u 20:43

Zagreb: Sandra Benčić kandidatkinja Možemo za budu?u premijerku | Foto: Marko Lukunic/PIXSELL

U 30 godina smo imali uspjeha poput obnove nakon rata i euroatlantskih integracija, ali nismo uspjeli stvoriti kvalitetan život, kazala je

MOJA PRIČA
Osmislili su zdrave organske grickalice koje su postale hit: 'Ne postoji uspjeh preko noći'

MOJA PRIČA
24 ORIGINALNA PRODUKCIJA

DODITE I VI NA EKOTLON
Od utrke do festivala: Zajednica koja iz godine u godinu raste i ne namjerava stati

Slika 4: Sandra Benčić kao kandidatkinja za premijerku; 24 sata.hr, 16. rujna 2023. godine (izvor: <https://www.24sata.hr/news/sandra-bencic-o-kandidaturi-za-premijerku-hrvatska-treba-biti-mjesto-kvalitetnog-zivota-934048>)

Tekstovi u kategoriji politika, odnosili su se na komentare HDZ-ovog zastupnika Antu Deura, saborskog zastupnika Hrvoja Zekanovića, predsjednika zagrebačkog HDZ-a Mislava Hermana i sl., zatim na njezinu kandidaturu za premijerku (šest tekstova), o HDZ-u (šest tekstova), o ekološkoj katastrofi koja se dogodila u Osijeku (dva teksta), u jednom tekstu komentirala je situaciju s otpadom u Pazinu, u jednom tekstu osvrnula se na stanje Hrvatske u 2016.-oj godini i danas i također u jednom tekstu komentirala je bivšeg ministra obrane Banožića i aktualnog ministra obrane Anušića kao kandidate za ministra obrane i potpredsjednika Vlade. No, najviše ih je bilo o bacanju vijenaca u Dunav za srpske žrtve dan prije Dana sjećanja na žrtve Vukovara, čak njih sedam (slika 5).

24 PLUS+ NEWS SHOW SPORT LIFE&STYLE VIRAL VIDEO EXPRESS KUPI SHOPPI PRIMA

Hrvatska Crna kronika Svijet Rat u Ukrajini Politika Vrijeme Kolumne Nestali Vidi još...

Benčić najavila bacanje vijenca u Dunav, kao što to radi i SDSS. Penava: 'Neće moći ove godine'

Piše **Nikol Zagorac**, subota, 28.10.2023. u 11:25

Foto: Nel Pavletic/PIXSELL, Josip Regovic/PIXSELL

Gradonačelnik Vukovara i čelnik Domovinskog pokreta Ivan Penava zabranit će bacanje vijenca za srpske žrtve u Dunav u centru grada dan prije Dana sjećanja na žrtve Vukovara. Mogu to, kaže, negdje skrivečki

MOJA PRIČA
Osmislili su zdrave organske grickalice koje su postale hit: 'Ne postoji uspjeh preko noći'

MOJA PRIČA
VIDEO

24 ORIGINAL PRODUKCIJA

DODITE I VI NA EKOTLON
Od utrke do festivala: Zajednica koja iz godine u godinu raste i ne namjerava stati

Slika 5: Bacanje vijenaca u Dunav; 24 sata.hr, 28. listopada 2023. godine (izvor:

<https://www.24sata.hr/news/bencic-najavila-bacanje-vijenca-u-dunav-kao-sto-to-radi-i-sdss-penava-nece-moci-ove-godine-942959>)

U razdoblju od 1. prosinca 2023. godine do 29. veljače 2024. godine, bilo je objavljeno samo 19 tekstova i svi su bili u kategoriji politika. Teme su bile raspolaganje otpadom na Jakuševcu (dva teksta), jedan tekst bio je o štrajku sudaca, pet tekstova bilo je o premijeru Plenkoviću i HDZ-u, u jednom je tekstu pisalo da je prema rezultatima istraživanja koje je Dnevnik Nove TV proveo u suradnji s Ipsosom, osvojila drugo mjesto na čelu Vlade prema glasovima građana. Također u jednom tekstu pisalo je o potencijalnim koalicijama i mobilizaciji građana za izbore. No, najzastupljenija tema bio je Turudić (glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske) i prosvjed protiv njega na Markovom trgu te se o tome pisalo u devet tekstova (slika 6).

24 PLUS+ NEWS SHOW SPORT LIFE&STYLE VIRAL VIDEO EXPRESS KUPI SHOPPI PRIMA

Hrvatska Crna kronika Svijet Rat u Ukrajini Politika Vrijeme Kolumne Nestali Vidi još...

FOTO Turudić je stigao u Banske dvore, iz Možemo! prosvjeduju: 'Stajat ćemo tu cijeli dan i noć!'

Piše HINA, Antonela Šaponja, utorak, 06.2.2024. u 12:12

Zagreb: Ivan Turudić dosao u Banske dvore | Foto: Patrik Macek/PIXSELL (ilustrativna fotografija)

Sljedeća 22 sata za vas ćemo stajati ovdje na Markovom trgu i pružati otpor, za svakog od vas kojima se zgdila situacija s Vladom i pravosuđem, rekla je zastupnica Možemo Sandra Benčić

MOJA PRIČA
Osmislili su zdrave organske grickalice koje su postale hit: 'Ne postoji uspjeh preko noći'

MOJA PRIČA
VIDEO
24 ORIBIDI PRODUKCIJA

DODITE I VI NA EKOTLON
Od utrke do festivala: Zajednica koja iz godine u godinu raste i ne namjerava stati

Slika 6: Prosvjed protiv Turudića; 24 sata.hr, 6. veljače 2024. godine (izvor:

<https://www.24sata.hr/news/foto-turudic-je-stigao-u-banske-dvore-iz-mozemo-prosvjeduju-stajat-cemo-tu-cijeli-dan-i-noc-963162>)

U periodu od 1. ožujka do 1. lipnja 2024. godine, bila su objavljena 44 teksta. Najviše ih je bilo u kategoriji izbori, njih 34, zatim u politici ih je bilo devet i jedan tekst se odnosio na privatni život, dok o obitelji opet nije bio niti jedan tekst. Najviše se pisalo o tome da je stranka spremna za izbore, koji su im planovi nakon izbora, te da im je glavni cilj srušiti HDZ (slika 7) pa su spremni podržati SDP ukoliko pobijedi. Zatim je komentirala rezultate na izborima, iako nisu pobijedili, zadovoljni su rezultatom.

24 PLUS+ NEWS SHOW SPORT LIFE&STYLE VIRAL VIDEO EXPRESS KUPI SHOPPI PRIMA

Hrvatska Crna kronika Svijet Rat u Ukrajini Politika Vrijeme Kolumne Nestali Vidi još...

Benčić: Dostižan je scenarij da se HDZ skine s vlasti! Pozivam sve stranke da budu dosljedne

Piše Filip Škrlec, četvrtak, 18.4.2024. u 00:10

Foto: Laura Šiprak 24sata

"Hvala svima od Osijeka do Dubrovnika koji ovo prate preko malih ekrana. Moramo se zahvaliti svim građanima koji su nam donirali i koji su omogućili da budemo vidljivi iako smo nastali prije pet godina"

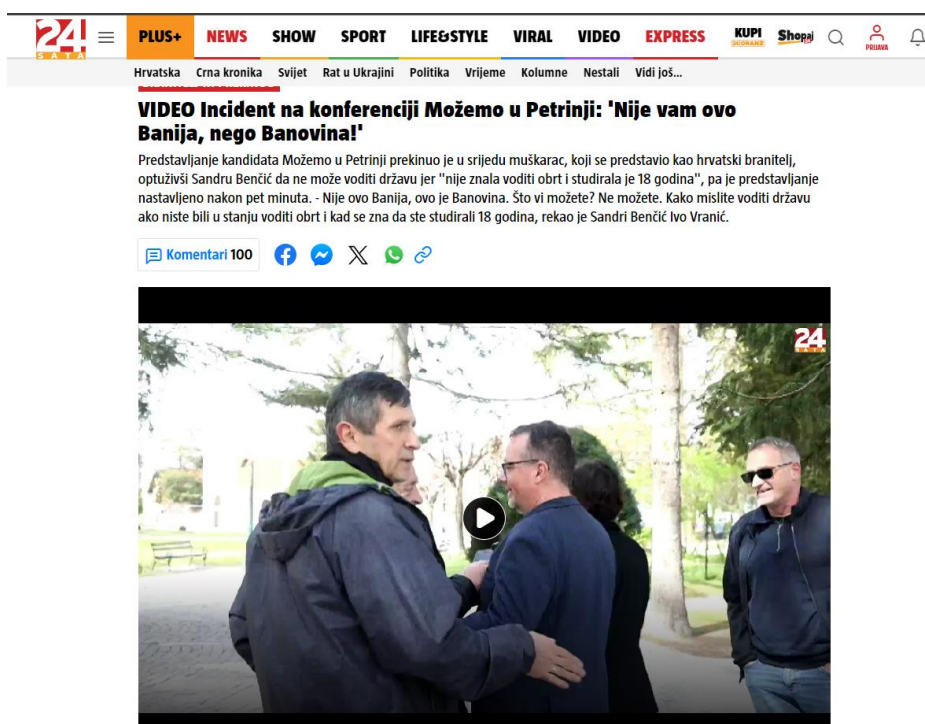
MOJA PRIČA
Osmislili su zdrave organske grickalice koje su postale hit: 'Ne postoji uspjeh preko noći'

MOJA PRIČA
VIDEO
24 ORIBIDI PRODUKCIJA

DODITE I VI NA EKOTLON
Od utrke do festivala: Zajednica koja iz godine u godinu raste i ne namjerava stati

Slika 7: Cilj im je skidanje HDZ-a s vlasti; 24 sata.hr, 18. travnja 2024. godine (izvor: <https://www.24sata.hr/news/bencic-dostizan-je-scenarij-da-se-hdz-skine-s-vlasti-pozivam-sve-stranke-da-budu-dosljedne-977348>)

Tekst koji se odnosio na privatni život bio je o incidentu na konferenciji u Petrinji, gdje ju je napao branitelj kako će biti u stanju voditi državu, kada nije bila u stanju voditi vlastiti obrt i studirala je 18 godina (slika 8). U politici se pisalo o premijeru Plenkoviću i HDZ- u (pet teksta), u jednom tekstu komentirala je važnost Jasenovca i rekla je da Jasenovac nije slučajnost, te pozvala građane da na izborima kažu ne politikama mržnje i straha, u dva teksta komentirala je Domovinski pokret i rekla da ona smatra da ta stranka ima tzv. dva lica. I u jednom tekstu pisalo da je isti čovjek koji je napao nju u Petrinji, napao i predsjednika Milanovića godinu dana ranije.

Slika 8: Konferencija u Petrinji; 24 sata.hr, ožujak 2024. godine (izvor: <https://www.24sata.hr/news/video-incident-na-konferenciji-mozemo-u-petrinji-nije-vam-ovo-banija-nego-banovina-973400>)

O obitelji Sandre Benčić nije se u godinu dana pisalo na portalu 24 sata. Nešto malo se pisalo o njenom privatnom životu. Očekivano je da je puno tekstova bilo o izborima jer je trajala predizborna kampanja, a sami izbori bili su 17. travnja 2024. godine. Što se tiče tekstova o političkim temama, nije iznenađujuće da ih je najviše o premijeru Plenkoviću i HDZ-u jer ipak je ona dio ljevičarske stranke, a HDZ se smatra strankom desnog centra.

10.2. Analiza sadržaja o Mariji Selak Raspudić

U ovom dijelu analize sadržaja, analizirat će se tekstovi koji su na portalu 24 sata objavljeni od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine i u kojima se spominje Marija Selak Raspudić.

Prvi kodni list sadrži pojašnjenja koja kategorija ima koji kod.

Tablica 1: Kodni list 1

Kategorija	Kod
Obitelj	O
Privatan život	P1
Izbori	I
Politika	P2
Ukupno	4

Drugi kodni list sadrži pojašnjenja koje razdoblje ima koji kod.

Tablica 2: Kodni list 2

Razdoblje	Kod
Razdoblje 1. lipnja – 31. kolovoza 2023.	A
Razdoblje 1. rujna – 30. studenog 2023.	B
Razdoblje 1. prosinca 2023. – 29. veljače 2024	C
Razdoblje 1. ožujka – 1. lipnja 2024.	D
Ukupno	4

Tablica 3: Broj objavljenih tekstova na 24 sata

	A	B	C	D	Ukupno
O	0	0	0	0	0
P1	0	0	0	1	1
I	0	0	0	13	13
P2	2	6	2	14	24
Ukupno	2	6	2	28	38

Kao što se može vidjeti u tablici tri, u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine, na portalu 24 sata bilo je objavljeno 38 tekstova u kojima se spominje Marija Selak Raspudić. Niti jedan tekst se ne nalazi u kategoriji obitelj. O privatnom životu bio je samo jedan tekst. O izborima ih je bilo 13, a najviše ih je bilo u kategoriji politika - 24. Najviše tekstova

objavljeno je u zadnjem periodu (od 1. ožujka do 1. lipnja 2024.), a najmanje u prvom (od 1. lipnja do 31. kolovoza 2023.) i trećem periodu (od 1. prosinca 2023. godine do 29. veljače 2024. godine).

U prvom periodu bila su objavljena samo dva teksta i to u kategoriji politika. U ostalim kategorijama nije bio objavljen niti jedan tekst. U prvom tekstu ona se osvrće na slučaj posvajanja djece iz Konga i u skladu s time želi osnovati istražno povjerenstvo koje bi utvrdilo institucionalnu odgovornost za svo protupravno postupanje. U drugom tekstu se osvrnula na pomorski zakon.

U drugom periodu bilo je objavljeno šest tekstova, također samo u kategoriji politika, dok u drugim kategorijama ponovno nije bio objavljen niti jedan tekst. Tema jednog teksta bilo je bacanje vijenaca u Dunav. Tema drugog teksta bio je požar u Osijeku. U jednom tekstu se osvrnula na eure i dvojno iskazivanje cijena. Osim toga, tema je bila i njezin prijedlog zakona kojim će se u školama zabraniti korištenje mobitela. Zatim se osvrnula na automobilsku nesreću koju je imao ministar Banožić. I tema posljednjeg teksta bila je tematska sjednica zbog nesporazuma oko definicije pojma femicid, koju je ona sazvala kao predsjednica Odbora za ravnopravnost spolova.

U trećem periodu također su bila objavljena samo dva teksta i oba su bila u kategoriji politika. Niti u ovom periodu nije niti u jednoj drugoj kategoriji bilo objavljenih tekstova. U jednom tekstu je komentirala imenovanje Turudića za glavnog državnog odvjetnika. A u drugom tekstu je komentirala obnavljanje Velike Gorice od potresa.

U posljednjem periodu bilo je 28 tekstova. U kategoriji obitelj nije bio niti jedan tekst, o privatnom životu je bio jedan tekst, o izborima ih je bilo 13 i o politici ih je bilo 14. Tekst koji govori o njezinom privatnom životu govori o tome kako je ona upoznala svojega supruga i kako su započeli svoju ljubavnu priču (slika 9).

24 SATRA PLUS+ NEWS SHOW SPORT LIFE&STYLE VIRAL VIDEO EXPRESS KUPI SHOPPI POUKA

Muzika Domaće zvijezde Strane zvijezde Reality Filmovi i serije Videoteka TV Program

SKUPA U POLITIČKIM VODAMA

Ljubavna priča Nine Raspudića i Marije Selak: U tajnosti su se vjenčali, sad imaju dvoje djece

Piše Helena Ludban, srijeda, 24.4.2024. u 11:00

Foto: Neva Zganec/PIXSELL/Slavko Midzor/PIXSELL

Marija i Nino Raspudić nikada javno nisu govorili o svojoj vezi, a nakon što se Selak pojavila u Mostovoj emisiji 2020. godine sa drugim

Uletu u Inbox

Antonija Čerkez: 'Napokon postoji Hrvatica bez štikli od 10cm i tonom šminke...'

Uletu u Inbox

Kuhaš grah??
Ti si prava ženat!

NE ZNATE KAKO NAPREDOVATI?

'Promijenio sam šest pozicija u firmi gdje radim 25 godina. Ovo je moja priča o uspjehu'

Slika 9: Tekst o privatnom životu; 24sata.hr, 24. travnja 2024. (izvor:

<https://www.24sata.hr/show/ljubavna-prica-nine-raspudica-i-marije-selak-u-tajnosti-su-se-vjencali-sad-imaju-dvoje-djece-978520>)

Tekstova o predizbornoj kampanji, planovima nakon izbora i o samim izborima bilo je sedam. Zatim je tema bila rušenje HDZ-a i suradnja s SDP-om i o tome su bila tri teksta. I preostala tri teksta bila su o problemima u stranci oko liste za europski parlament, tj. tko će biti na njoj i zašto netko neće (konkretno ona ne želi biti na listi zbog saborskog zastupnika Mosta, Marina Miletića).

U kategoriji politika bilo je raznih tema, no najzastupljenija je bila ta da je par Raspudić napustio stranku Most. Razlozi zašto je došlo do toga, što će par nakon napuštanja i sl. bili su tema u 10 tekstova. Zatim je tema bila suradnja DP-a i HDZ-a o kojoj je govorila kao gost u nedjeljnoj emisiji Nedjeljom u 2 na HRT-u 1. Tema posljednjeg teksta bila je ta da će prvi put u povijesti Hrvatske u Saboru biti dva kluba zastupnika koja će voditi dva para (slika 10).

Slika 10: Dva kluba zastupnikakolja vode dva para; 24sata.hr, 24. travnja 2024. (izvor:

<https://www.24sata.hr/news/prvi-put-u-povijesti-u-saboru-ce-biti-dva-kluba-zastupnika-koje-ce-voditi-dva-bracna-para-978567>)

I dalje u kategoriji obitelj nema niti jednog teksta. Na portalu je bilo malo tekstova u kojima se ona spominje, u nekim periodima samo dva i to u istoj kategoriji. Očekivano je da je najviše objavljenih tekstova bilo u posljednjem periodu. Također, ne iznenađuje to da je najviše tekstova bilo posvećeno napuštanju stranke, ipak je to nešto što nije baš bilo očekivano, pogotovo nakon ovih i prije izbora za Europski parlament.

10.3. Zaključak analize sadržaja

Na portalu 24 sata se u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine pisalo više o Sandri Benčić, nego o Mariji Selak Raspudić. O Sandri Benčić bila su ukupno 104 teksta, a o Mariji Selak Raspudić samo 38, što je velika razlika, s obzirom na to da su obje nositeljice lista I. izborne jedinice. Kod jedne i kod druge tekstova o privatnom životu i obitelji bilo je jako malo, točnije kod obje nije bio niti jedan tekst o obitelji. Kod obje je najviše tekstova bilo o politici i političkim temama. Detaljnija analiza (što se brojeva tiče) bit će objašnjena u poglavlju o usporedbi rezultata analize sadržaja.

I o Sandri Benčić i o Mariji Selak Raspudić, najmanje tekstova bilo je u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 31. kolovoza 2023. godine. Također, o objema je najviše tekstova bilo u periodu od 1. ožujka 2024. godine do 1. lipnja 2024. godine, što znači da je hipoteza da se o njima najviše pisalo za vrijeme izbora potvrđena, barem što se tiče portala 24 sata. Opovrgnuta je hipoteza da su u izvještavanju o izbornim kandidatkinjama bili pristutni stereotipi. Niti o jednoj kandidatkinji nije bilo tekstova u kojima bi se pisalo o njihovim majčinskim ulogama ili o ulozi supruge. Nije se komentirao način njihova odijevanja i sl. U jednom tekstu bila je dovedena u pitanje sposobnost vođenja države Sandre Benčić, s obzirom na to da je studirala 18 godina, no tu je bio naglasak na trajanje njezina obrazovanja, a ne na tome da je žena.

Što se tiče tema koje su prevladavale, bile su to političke teme. Kod Sandre Benčić najzastupljenija tema bio je premijer Plenković i HDZ. Zatim, dosta se osvrtao na Turudića (glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske) i prosvjed protiv njega. Također, jedna od najzastupljenijih tema bilo je i bacanje vijenaca u Dunav. Što se tiče tekstova o Mariji Selak Raspudić, političke teme bile su raznovrsnije (npr. posvajanje djece u Kongu, požar u Osijeku, euro, itd.). No, najzastupljenija tema bila je napuštanje stranke Most. Teme u kategoriji izbori bile su slične i kod jedne i kod druge. Uglavnom su to bili tekstovi o pripremama za izbore, planovima nakon izbora i sl.

O obitelji nije bilo tekstova niti kod Sandre Benčić ni kod Marije Selak Raspudić. Jako malo tekstova bilo je o privatnom životu i kod jedne i kod druge. Kod Marije Selak Raspudić riječ je o njezinoj ljubavnoj priči sa suprugom, dok o Sandri Benčić tekstovi nisu bili pozitivni. O njezinom privatnom životu pisalo se kako je studirala 18 godina, dobila kaznenu prijavu i kako je zaboravila staviti najam stana u imovinsku karticu. O njezinom suprugu i sinovima nije bilo tekstova.

Iz ove analize sadržaja može se zaključiti da se o Sandri Benčić i Mariji Selak Raspudić na portalu 24 sata prvenstveno pisalo kao o političarkama. Tekstovi su bili o njihovom komentiranju i uključivanju u prethodno spomenute tzv. muške teme. Nije bilo komentiranja njihovog fizičkog izgleda ili odijevanja, kao što je to bio slučaj kod bivše premijerke Jadranke Kosor i bivše

predsjednice Kolinde Grabar Kitarović (prethodno spomenuto). Može se reći kako se uključivanje žena u politiku počelo shvaćati ozbiljnije i da se njihov glas čuje dalje, nego što je to bio slučaj prethodnih godina. No, postoji mogućnost da su one dvije iznimka i da su one jedne od rijetkih koje uspiju opstati u tzv. muškom svijetu.

11. Analiza sadržaja portala Jutarnji list

U ovome poglavlju analizirat će se tekstovi koji su objavljivani na portalu Jutarnji list u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine u kojima su se spominjale Sandra Benčić i Marija Selak Raspudić. Napravljene su tablice s kategorijama po kojima su se dijelili tekstovi. Osim po kategorijama, tekstovi su se dijelili i po razdobljima radi lakšeg snalaženja.

Napomena: na portalu teksovi ne idu kronološki, ulaskom na portal svaki put je drugi redoslijed, stoga postoji mogućnost da je koji tekst izostavljen.

11.1. Analiza sadržaja o Sandri Benčić

U ovom dijelu analize sadržaja analizirat će se tekstovi koji su na portalu Jutarnji list bili objavljeni u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine i u kojima se spominje Sandra Benčić.

Prvi kodni list sadrži pojašnjenja koja kategorija ima koji kod.

Tablica 1: Kodni list 1

Kategorija	Kod
Obitelj	O
Privatni život	P1
Izbori	I
Politika	P2
Ukupno	4

Drugi kodni list sadrži pojašnjenja koje razdoblje ima koji kod.

Tablica 2: Kodni list 2

Kategorija	Kod
Razdoblje 1. lipnja – 31. kolovoza 2023.	A
Razdoblje 1. rujna – 30. studenog 2023.	B
Razdoblje 1. prosinca 2023. – 29. veljače 2024.	C
Razdoblje 1. ožujka – 1. lipnja 2024.	D
Ukupno	4

Tablica 3: Broj objavljenih tekstova na portalu Jutarnji list

	A	B	C	D	Ukupno
O	0	0	1	0	1
P1	0	3	0	4	7
I	0	3	1	16	20
P2	2	4	7	12	25
Ukupno	2	10	9	32	53

Na portalu Jutarnjeg lista u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine, tekstova u kojima se spominje Sandra Benčić bilo je ukupno 53. Najviše tekstova bilo je o političkim temama, njih 25, zatim 20 tekstova bilo je o izborima, sedam o privatnom životu i samo jedan tekst bio je o njezinoj obitelji.

U razdoblju od 1. lipnja 2023. godine do 31. kolovoza 2023. godine na portalu su bila objavljena samo dva teksta u kojima se ona spominje. Oba teksta su u kategoriji politika. Tema prvog teksta je njezino pozivanje na osnivanje saborskog povjerenstva koje bi istraživalo curenje osobnih podataka dužnika iz agencija za naplatu potraživanja. U drugom tekstu ona traži premijera da se oglasi kako namjerava riješiti blokadu pravosuđa i plinsku aferu.

U drugom razdoblju (od 1. rujna do 31. studenog 2023.) bilo je objavljeno 10 tekstova. Niti jedan tekst nije bio o njezinoj obitelji, tri teksta su bila o njezinom privatnom životu. Zatim, također tri teksta su bila o izborima i četiri teksta su bila o političkim temama. U prvom tekstu o njenom privatnom životu govori ministar Habijan i komentira kako će ona biti u stanju voditi državu kada je njezin obrt u blokadi. U drugom tekstu piše o tome kako je prije 22 godine protiv nje podnesena kaznena prijava zbog neovlaštene prodaje pirotehnike. I u trećem tekstu se spominje to da nije u svojoj imovinskoj kartici navela da plaća najamninu.

U kategoriji izbori, prvi tekst je o tome kako će ona biti kandidat za premijerku od političke platforme Možemo! (slika 11). Drugi tekst govori o videu koji je objavila i u kojem građanima poručuje da je podrže na izborima. U trećem tekstu tema je oglašavanje DIP-a (Državno izborno povjerenstvo) o zahtjevu za financiranje predizborne kampanje i utvrđeno je kako se radi o prikupljanju financijskih sredstava za redovno funkcioniranje stranke, a ne za financiranje kampanje nje kao zastupnice.

ODLUKA MOŽEMO!

U utrku za premijersku poziciju ide Sandra Benčić: 'Samo visoka izlaznost osigurava pobjedu nad HDZ-om'

"Koalicija s HDZ-om nipošto ne dolazi u obzir. Za razgovore o sastavljanju nove vlade nama su prihvatljiviji SDP i stranke poput GLAS-a, Centra, Radničke fronte..."

Piše: Marko Špoljar Objavljeno: 16. rujna 2023. 10:23

Share Post Email

Slika 11: Prvi tekst; 24sata.hr 16. rujna 2023. (izvor: <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/u-utrku-za-premijersku-poziciju-ide-sandra-bencic-samo-visoka-izlaznost-osigurava-pobjedu-nad-hdz-om-15375086>)

Zatim, što se tiče političkih tema, prva je bila migracijska kriza. U drugom tekstu CIOS grupa (za odvoz i brigu o otpadu) poslala joj je priopćenje kao odgovor na njezino komentiranje privatnih poduzeća i neadekvatno gospodarenje otpadom. Tema trećeg teksta bilo je njezino gostovanje u Oporbenom zarezu HRT-a (slika 12). I u posljednjem tekstu također je bila tema gospodarenje otpadom, s naglaskom na požar u Osijeku.

'Plenković je PR premijer, konci se vuku drugdje u HDZ-u. Evo na kojem se to slučaju najbolje vidi'

Optužila je premijera da "nije rekao što je raslo" kada se pozivao na rast gospodarstva

Piše: L. G. Objavljeno: 04. rujna 2023. 19:21

Share Post Email

Sandra Benčić

Slika 12: Gostovanje u Oporbenom zarez HRT-a; 24sata.hr, 4 rujna 2023. (izvor: <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/plenkovic-je-pr-premier-konci-se-vuku-drugdje-u-hdz-u-evo-na-kojem-se-to-slucaju-najbolje-vidi-15371303>)

U trećem razdoblju (od 1. prosinca 2023. do 29. veljače 2024. godine) bilo je objavljeno manje tekstova nego u prethodnom razdoblju, točnije devet. Jedan tekst je u kategoriji obitelj, jedan u kategoriji izbori, a sedam ih je u kategoriji politika. O privatnom životu nije bio niti jedan tekst. U tekstu o njezinoj obitelji spominje se njezin muž (slika 13), koji ju je došao podržati na prosvjed na Markovom trgu, i dvojica njihovih sinova, Grga i Jura. U tekstu koji je u kategoriji izbori, nalazi se Sandrin odgovor predsjedniku stranke SDP-a, Peđi Grbinu, koji ih je pozvao u koaliciju protiv HDZ-a u kojem je rekla da o takvim stvarima ne želi raspravljati preko medija.

Slika 13: Sandra Benčić s mužem; 24sata.hr, 6. veljače 2024. (izvor: <https://www.jutarnji.hr/scena/domace-zvijezde/nisu-se-suzdrzavali-sandra-bencic-probdjet-ce-noc-na-markovu-trgu-suprug-ju-je-dosao-pozdraviti-15423892>)

O prosvjedu na Markovom trgu pisalo se u tri teksta dok se o predstojećim izborima pisalo u dva teksta. Komentirala je premijera Plenkovića, njegove izjave i postupke u jednom tekstu i tema posljednjeg teksta bio je politički skup političke platforme Možemo! koji se održao u subotu 27. siječnja ove godine.

Najviše tekstova bilo je u posljednjem razdoblju (od 1. ožujka do 1. lipnja 2024.), čak 32. O obitelji se nije pisalo niti u jednom tekstu, o njezinom privatnom životu pisalo se u četiri teksta, najviše se pisalo o izborima o kojima je bilo 16 tekstova i u 12 tekstova se pisalo o ostalim političkim temama. Što se tiče privatnog života, jedan tekst bio je o tome da je posjetila koncert na Šalati, jedan je bio o tome kako je prošetala zagrebačkom špicom, zatim kako joj je pukla guma

na automobilu i u jednom tekstu se osvrnula na izjavu Damira Vandelića (predsjednik stranke Repubika) da predsjednik Milanović ne bi izdržao niti 15 minuta na Peščenici i da bi u tom roku dobio i šamar. U tekstovima koji se nalaze u kategoriji politika, premijer Plenković i HDZ bili su tema četiri teksta. U jednom tekstu govori se o njezinom gostovanju u Dnevniku na N1 televiziji. Predizborno sučeljavanje „Prava pitanja - izbori 2024“ tema su dva teksta. U jednom tekstu spominje se njezino pojavljivanje u Javnoj vatrogasnoj postrojbi Grada Zagreba (slika 14). Također, u dva teksta tema su predsjednik Milanović i SDP. Jedan tekst je popraćen fotogalerijom s prosvjeda u Zagrebu i Splitu i posljednji tekst je o predstavljanju demografskog programa političke platforme Možemo!.

Slika 14: Pojavljivanje u Javnoj vatrogasnoj postrojbi Grada Zagreba; 24sata.hr, 5. travnja 2024. (izvor: <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/sandra-bencic-u-izdanju-u-kakvom-je-jos-niste-vidjeli-milanovic-kao-premijer-sve-smo-rekli-15446768>)

Kao što je već prije spomenuto, u kategoriji izbori bilo je najviše tekstova, njih 16. O tijeku i rezultatima izbora pisalo se u pet tekstova. O planovima i predizbornoj kampanji pisalo se u sedam tekstova. Zatim se o predsjedniku Milanoviću i o koaliciji s SDP-om pisalo u tri teksta. U posljednjem tekstu tema je njezino gostovanje na N1 televiziji na kojoj je ona komentirala predstojeće (sad već prošle) parlamentarne izbore.

O obitelji je bio samo jedan tekst, no to je i dalje više s obzirom na portal 24 sata. Nije iznenađujuće da su glavna tema većine tekstova premijer Plenković i HDZ. Iznenađujuće je da je više tekstova bilo u rubrici politika, nego o izborima. S obzirom na to kako su bili izbori ove godine, očekivano je bilo da će većina tekstova biti o tome, no to ovaj put nije bio slučaj.

11.2. Analiza sadržaja o Mariji Selak Raspudić

U ovom dijelu analize sadržaja analizirat će se tekstovi koji su na portalu Jutarnji list bili objavljeni u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine i u kojima se spominje Marija Selak Raspudić.

Prvi kodni list sadrži pojašnjenja koja kategorija ima koji kod.

Kategorija	Kod
Obitelj	O
Privatni život	P1
Izbori	I
Politika	P2
Ukupno	4

Drugi kodni list sadrži pojašnjenja koje razdoblje ima koji kod.

Tablica 2: Kodni list 2

Kategorija	Kod
Razdoblje 1. lipnja – 31. kolovoza 2023.	A
Razdoblje 1. rujna – 30. studenog 2023.	B
Razdoblje 1. prosinca 2023. – 29. veljače 2024.	C
Razdoblje 1. ožujka – 1. lipnja 2024.	D
Ukupno	4

Tablica 3: Broj objavljenih tekstova na portalu Jutarnji list

	A	B	C	D	Ukupno
O	0	0	0	0	0
P1	0	0	0	2	2
I	0	0	0	3	3
P2	1	1	1	21	24
Ukupno	1	1	1	26	29

U razdoblju od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine, na portalu Jutarnji list bilo je objavljeno 29 tekstova u kojima se na bilo koji način spominjala Marija Selak Raspudić. Niti jedan tekst nije se odnosio na njenu obitelj, u samo dva teksta pisalo se o njezinom privatnom životu, zatim o izborima su govorila samo tri teksta i o politici ih je bilo najviše, njih 24.

Kao što se može vidjeti u tablici 3, u razdoblju od 1. lipnja 2023. godine do 31. kolovoza 2023. godine, bio je objavljen samo jedan tekst koji se odnosio na Mariju Selak Raspudić. Taj tekst je u kategoriji politika i u njemu je komentirala optužbe predsjednika Milanovića prema premijeru Plenkoviću da on sa vladajućima priprema državni udar na demokraciju i ustavni poredak (slika 15).

Slika 15: Selak Raspudić komentira optužbe Milanovića prema Plenkoviću; 24 sata.hr, 6. srpnja 2023. godine (izvor: <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/bencic-postoji-nacin-da-se-izbjegne-ono-sto-smo-imali-s-tudmanom-selak-raspudic-evo-sto-bi-moglo-biti-u-pozadini-15352892>)

U razdoblju od 1. rujna 2023. godine do 31. studenog 2023. godine, bio je također objavljen samo jedan tekst i on je bio u kategoriji politika. U tom tekstu govorila je, između ostalog, da želi zabraniti korištenje mobitela u školama.

Samo jedan tekst bio je objavljen u razdoblju od 1. prosinca 2023. godine do 29. veljače 2024. godine, također u kategoriji politika. U tom tekstu negativno je komentirala Habijana kao ministra gospodarstva.

U razdoblju od 1. ožujka 2024. godine do 1. lipnja 2024. godine bilo je najviše tekstova, točnije 26. Dva teksta odnosila su se na privatni život. U jednom tekstu pisalo je kako je upoznala svojeg supruga i kako su započeli svoju ljubavnu priču (slika 16), a u drugom je prikazana kako je prošetala zagrebačkom špicom.

J premium vijesti 12 izbori sport scena kultura novao pretplata

Ljubav odmetnutog para iz Mosta: Nino Raspudić bio je oženjen, Mariju Selak upoznao je na Filozofskom, vezu su tajili...

Bračni je par u braku dobio kćer Danicu i sina Iliju, dok Nino Raspudić iz prvog braka ima još kćer Floru

Piše: L.G. Objavljeno: 24. travanj 2024. 14:44

Share Post Email

Slika 16: Kako je upozнала supruga; 24 sata.hr 24. travnja 2024. godine (izvor: <https://www.jutarnji.hr/scena/domace-zvijezde/ljubav-odmetnutog-para-iz-mosta-nino-raspudic-bio-je-ozenjen-mariju-selak-upoznao-je-na-filozofskom-vezu-su-tajili-15453781>)

O izborima se pisalo u samo tri teksta. U prvom tekstu komentirala je odluku predsjednika Vlade o raspuštanju Sabora i nadolazeće (sada već prošle) parlamentarne izbore. U drugom tekstu pisalo je da je stranka Most objavila svoje nositelje lista i u trećem tekstu bio je prikazan tijek izbora.

Najviše tekstova, njih 21, bilo je u kategoriji politika. Teme su bile razne. O tome kako je komentirala predsjedništvo Odbora za ljudska prava, pisalo je u dva teksta. Najviše tekstova se odnosilo na napuštanje stranke Most, planovima za budućnost i koji su razlozi napuštanja stranke, čak njih 11 (slika 17). U dva teksta opisano je njezino gostovanje na N1 televiziji. U jednom tekstu bio je njezin intervju za Jutarnji list. Na teme stranačko sučeljavanje 'Prava pitanja' u organizaciji Jutarnjeg lista i HUP-a, manjak ginekoloških timova u Hrvatskoj, sastavljanje Rezolucije o položaju i pravima starijih osoba, kako je bila na vatrogasnom vježbalištu i premijeru Plenkoviću je dala Mostov letak, odnosio se po jedan tekst.

Slika 17: Tekstovi o napuštanju stranke Most ; 24 sta.hr 27. travnja 2024. godine (izvor: <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/marija-selak-raspudic-ne-necemo-se-uclaniti-u-tu-stranku-ostajemo-sirotinja-do-daljnjega-15454890>)

Na portalu Jutarnji list u razdoblju od jedne godine, bilo je malo tekstova u kojima se spominjala Marija Selak Raspudić, samo njih 29. Očekivano, najviše ih je bilo ove godine za vrijeme trajanja predizborne kampanje. Iznenadujuće je da se o njezinoj obitelji nije uopće pisalo. Bio je samo jedan tekst koji govori o tome kako je upoznala svojega supruga. Iznenadujuće je kako su o izborima bila samo tri teksta. Nije iznenadujuće da se najviše pisalo o njezinom napuštanju stranke, ipak je to nešto bitno i neočekivano. Pogotovo netom nakon izbora.

11.3. Zaključak analize sadržaja

Na portalu Jutarnji list je u periodu od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine bilo više tekstova o Sandri Benčić, nego o Mariji Selak Raspudić. Točnije o Sandri Benčić bila su 53 teksta, a o Mariji Selak Raspudić samo 29. Kod jedne i kod druge bilo je najmanje tekstova o obitelji. O obitelji Marije Selak Raspudić nije bio niti jedan tekst, a o obitelji Sandre Benčić bio je samo jedan tekst. Također, malo se pisalo i o njihovim privatnim životima. Detaljnija analiza brojeva nalazi se u poglavlju o usporedbi rezultata analize sadržaja.

Najviše tekstova bilo je o politici i političkim temama. Iznenadujuće je da su kod Marije Selak Raspudić u kategoriji izbori bila samo tri teksta, dok je kod Sandre Benčić je ta brojka šest puta veća. O jednoj i o drugoj, najviše tekstova je bilo u periodu od 1. ožujka 2024. godine do 1. lipnja 2024. godine, pa je samim time hipoteza da se o njima najviše pisalo za vrijeme predizborne

kampanje potvrđena. Također je opovrgnuta hipoteza da su u izvještavanju o kandidatkinjama bili prisutni rodni stereotipi. Kao ni na portalu 24 sata, ni ovdje se nije pisalo o njihovom izgledu, načinu odijevanja ili o ulogama majke i supruge. U jednom tekstu spominje se kako su prošetale zagrebačkom špicom, no to je bila obična fotogalerija.

Iznenadjuće je da je u prva tri perioda o Mariji Selak Raspudić na portalu bio samo po jedan tekst i sva su bila u kategoriji politika. Iako je o njima bilo manje tekstova nego na portalu 24 sata, na portalu Jutarnji list ipak je bio jedan tekst u kategoriji obitelj, dok na portalu 24 sata to nije bio slučaj.

Što se tiče najzastupljenijih tema, kod Sandre Benčić je i dalje to bio premijer Plenković i HDZ. Osim toga, nekoliko tekstova bilo je i o načinu gospodarenja otpadom i predsjedniku Milanoviću. Kod Marije Selak Raspudić, najzastupljenija tema bila je napuštanje stranke i planovi nakon toga. Generalno, bilo je puno manje tekstova o obje kandidatkinje, s obzirom na portal 24 sata. Kao i na portalu 24 sata, tako je i na ovom portalu bilo više tekstova o Sandri Benčić, nego o Mariji Selak Raspudić (već prije spomenuto).

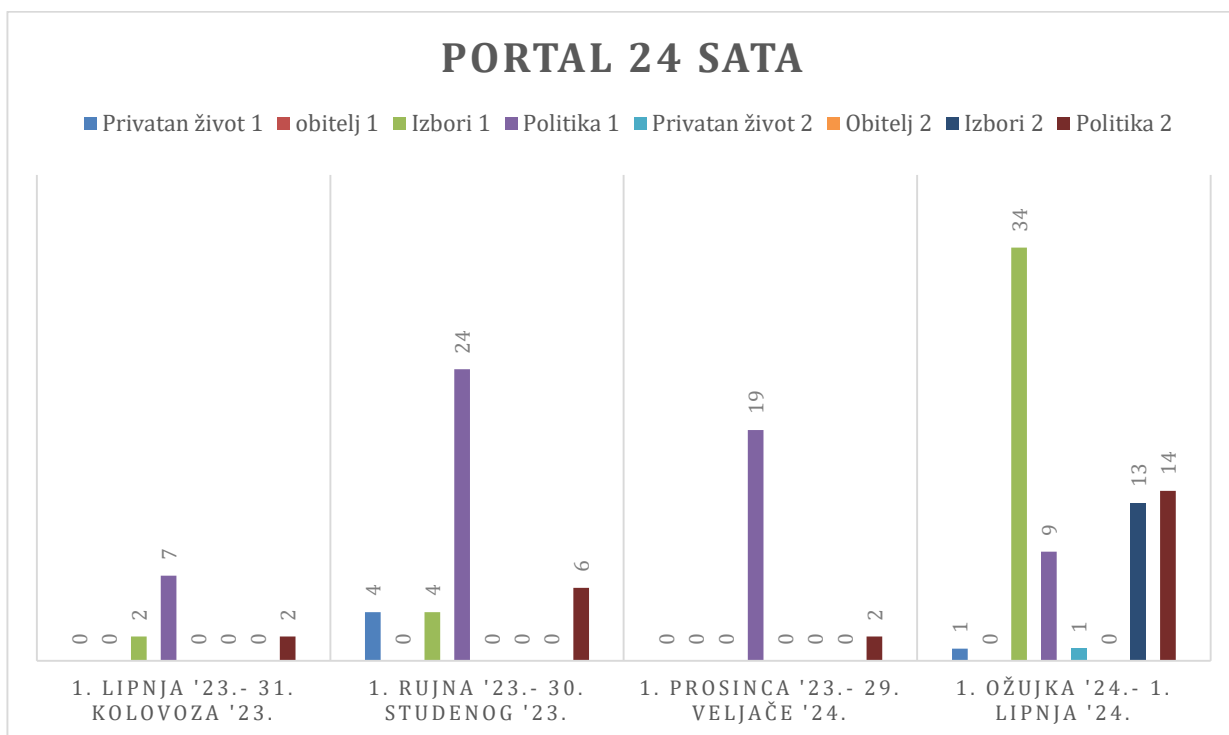
No, može se zaključiti da se i na ovome portalu o kandidatkinjama pisalo prvenstveno kao političarkama. Nije se pisalo o njihovom izgledu, komentirale njihove frizure ili način odijevanja. Nije se dovodila u pitanje njihova uloga obiteljske žene ili tko im čuva djecu, otkud im vremena za obitelj i poslovan život i sl. Naglasak se stavljao na njihovo komentiranje političkih tema i sudjelovanje u njima. I na ovome portalu vidi se napredak što se tiče uključivanja žena u politiku. No, kao što je već prije spomenuto, postoji mogućnost da su one iznimka i da su jedne od rijetkih koje se uspiju izboriti za svoje mjestu u „muškom“ društvu.

12. Usporedba rezultata analize sadržaja portala 24 sata i Jutarnji list

U ovom poglavlju bit će uspoređeni rezultati analize sadržaja na portalima 24 sata i Jutarnji list. Usporedit će se koliko se o kojoj nositeljici pisalo na kojem portalu, koja ima više tekstova u kojoj kategoriji u kojem razdoblju te koja ima više tekstova općenito, Sandra Benčić ili Marija Selak Raspudić.

12.1. Usporedba rezultata analize sadržaja na portalu 24 sata

U ovome dijelu uspoređeni su brojevi objavljenih tekstova na portalu 24 sata. Privatan život 1, Obitelj 1, Izbori 1 i Politika 1 odnose se na tekstove koji su objavljeni o Sandri Benčić. Privatan život 2, Obitelj 2, Izbori 2 i Politika 2 odnose se na tekstove koji su objavljeni o Mariji Selak Raspudić.

Kao što se može vidjeti u grafu, u razdoblju od 1. lipnja 2023. godine do 31. kolovoza 2023. godine, u kategorijama privatan život i obitelj nije bio objavljen nijedan tekst niti o Sandri Benčić ni Mariji Selak Raspudić. U kategoriji izbori bila su objavljena dva teksta o Sandri Benčić, a o Mariji Selak Raspudić nije u toj kategoriji bio objavljen niti jedan tekst. U kategoriji politika o Sandri Benčić bilo je objavljeno sedam tekstova, a o Mariji Selak Raspudić bila su objavljena dva teksta. Tako da se iz prethodno navedenog može zaključiti da se u ovom razdoblju na portalu 24 sata pisalo više o Sandri Benčić (sveukupno devet tekstova), nego o Mariji Selak Raspudić (sveukupno dva teksta).

U razdoblju od 1. rujna 2023. godine do 31. studenog 2023. godine, u kategoriji privatni život bila su objavljena četiri teksta o Sandri Benčić, dok u toj kategoriji o Mariji Selak Raspudić nije bio objavljen niti jedan tekst. U kategoriji obitelj nije bilo tekstova ni o jednoj niti o drugoj. Četiri teksta bila su objavljena o Sandri Benčić u kategoriji izbori, a o Mariji Selak Raspudić ponovno nije bio objavljen niti jedan tekst. Prvi objavljeni tekstovi o Mariji Selak Raspudić, točnije njih šest, bili su objavljeni u kategoriji politika, dok je o Sandri Benčić u toj istoj kategoriji bilo objavljeno 24 teksta. I u ovome razdoblju se više pisalo o Sandri Benčić (sveukupno 32 teksta), nego o Mariji Selak Raspudić (sveukupno šest tekstova).

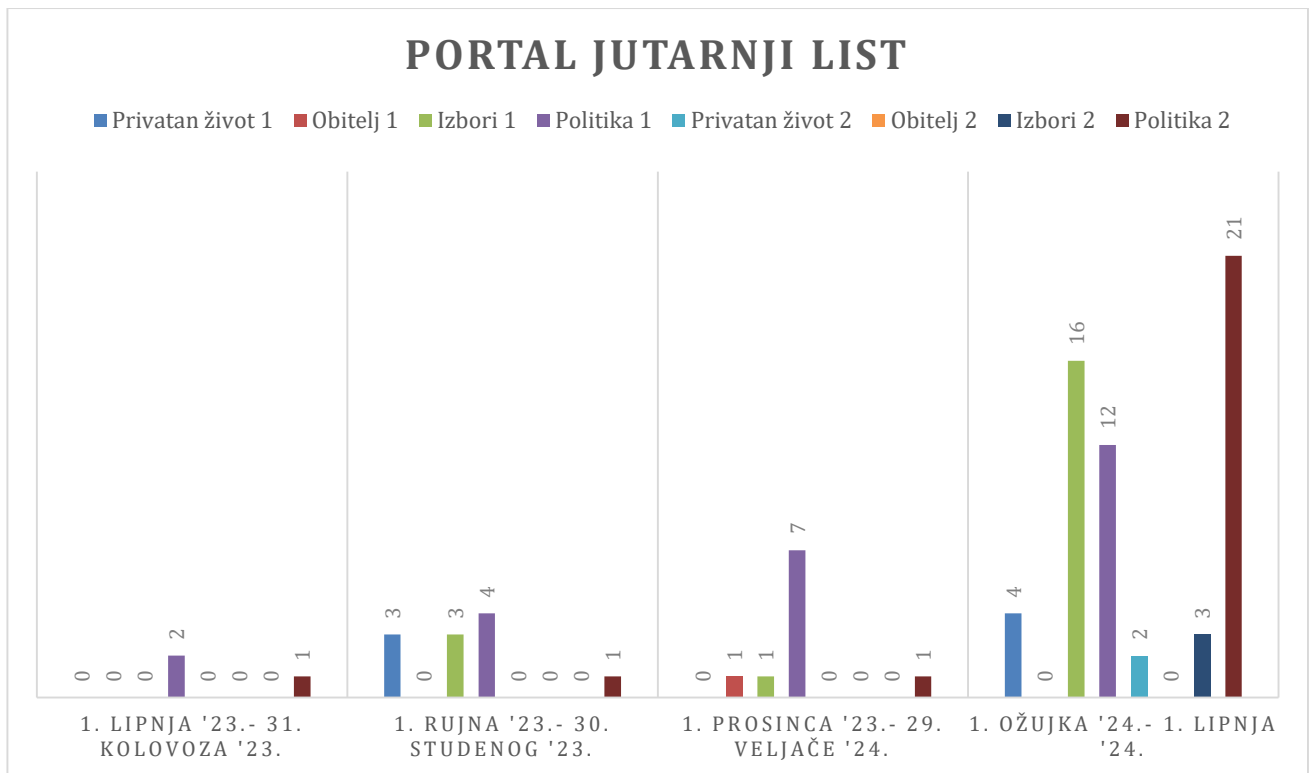
U trećem razdoblju, od 1. prosinca 2023. godine do 29. veljače 2024. godine u kategorijama privatni život, obitelj i izbori niti o Sandri Benčić niti o Mariji Selak Raspudić nije bio objavljen tekst. O Sandri Benčić bilo je objavljeno 19 tekstova u kategoriji politika, a o Mariji Selak Raspudić bila su objavljena samo dva teksta. Ponovno se o Sandri Benčić više pisalo.

U posljednjem razdoblju, od 1. ožujka 2024. godine do 1. lipnja 2024. godine, u kategoriji privatni život o svakoj je bio objavljen jedan tekst. U kategoriji obitelj ponovno nije bilo tekstova niti o jednoj strani. U kategoriji izbori, o Sandri Benčić bila su objavljena 34 teksta, a o Mariji Selak Raspudić 13. U kategoriji politika, ovaj put je više tekstova bilo objavljeno o Mariji Selak Raspudić, njih 14, nego o Sandri Benčić, njih devet. No unatoč tome ponovno je više tekstova bilo o Sandri Benčić (sveukupno 44), nego o Mariji Selak Raspudić (sveukupno 28).

Iz ovog rezultata prikazanih u obliku grafikona, može se zaključiti kako se u analiziranom razdoblju od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine na portalu 24 sata pisalo više o Sandri Benčić nego o Mariji Selak Raspudić. Jedini dio u kojem je bilo više tekstova o Mariji Selak Raspudić je kategorija politika u posljednjem razdoblju. U svim ostalim kategorijama i razdobljima više tekstova bilo je o Sandri Benčić. U analiziranom razdoblju, sveukupan broj tekstova u svim kategorijama o Sandri Benčić je 104, a o Mariji Selak Raspudić 38, što je gotovo tri puta manje.

12.2. Usporedba rezultata analize sadržaja na portalu Jutarnjeg lista

U ovome dijelu uspoređeni su rezultati analize sadržaja na portalu Jutarnji list. Kao i u prethodnom dijelu, Privatni život 1, Obitelj 1, Izbori 1 i Politika 1 odnose se na tekstove koji su objavljeni o Sandri Benčić. Privatni život 2, Obitelj 2, Izbori 2 i Politika 2 odnose se na tekstove koji su objavljeni o Mariji Selak Raspudić.

Kao što se može vidjeti u grafu, u razdoblju od 1. lipnja 2023. godine do 31. kolovoza 2023. godine, u kategorijama privatan život, obitelj i izbori o Sandri Benčić i o Mariji Selak Raspudić nije bio objavljen niti jedan tekst. U kategoriji politika dva teksta bila su objavljena o Sandri Benčić i jedan tekst bio je o Mariji Selak Raspudić. Tako da, u ovom razdoblju bilo je više tekstova o Sandri Benčić.

U razdoblju od 1. rujna 2023. godine do 30. studenog 2023. godine, u kategoriji privatan život o Sandri Benčić bila su objavljena tri teksta, a o Mariji Selak Raspudić nije bio objavljen niti jedan tekst. Također, niti jedan tekst nije bio ni kod jedne ni kod druge u kategoriji obitelj. Tri teksta bila su o Sandri Benčić u kategoriji izbori, dok ni u toj kategoriji nije bio niti jedan tekst o Mariji Selak Raspudić. Jedan tekst bio je o Mariji Selak Raspudić u kategoriji politika, dok su u istoj toj kategoriji o Sandri Benčić bila objavljena četiri teksta. I u ovome razoblju više tekstova bilo je objavljeno o Sandri Benčić (sveukupno 10), nego o Mariji Selak Raspudić (sveukupno jedan).

U razdoblju od 1. prosinca 2023. godine do 29. veljače 2024. godine, u kategoriji privatan život nije bilo tekstova. Jedan tekst bio je o Sandri Benčić u kategorijama obitelj i izbori, dok u tim kategorijama o Mariji Selak Raspudić ponovno nije bio niti jedan tekst. Jedan jedini tekst o njoj bio je u kategoriji politika, a o Sandri Benčić je u toj kategoriji bilo objavljeno sedam tekstova. Ponovno je više tekstova bilo o Sandri Benčić (sveukupno devet.)

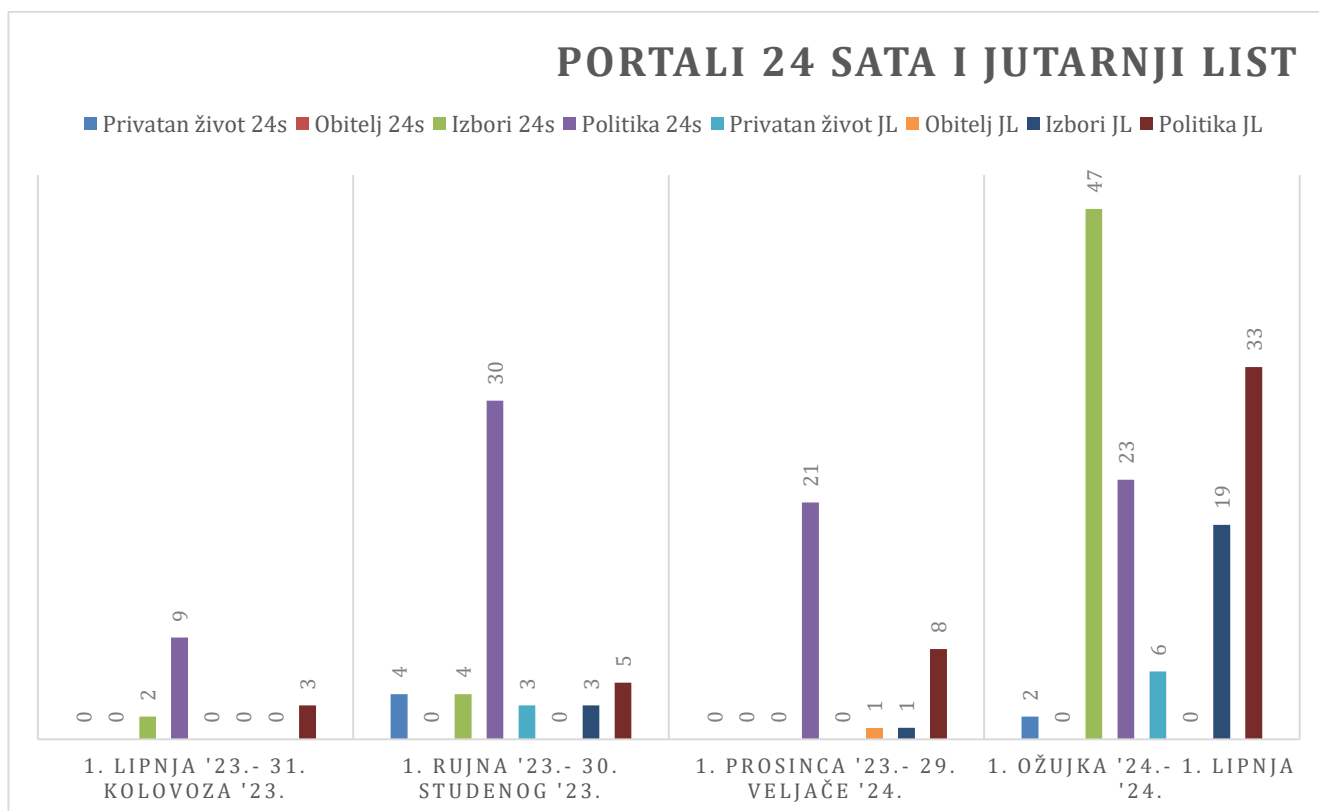
U posljednjem razdoblju, od 1. ožujka 2024. godine do 1. lipnja 2024. godine, u kategoriji obitelj ponovno nije bio niti jedan tekst. U kategoriji privatan život o Sandri Benčić bila su objavljena četiri teksta, a o Mariji Selak Raspudić bila su objavljena dva teksta. U kategoriji izbori

16 tekstova bilo je o Sandri Benčić, a samo tri teksta bila su o Mariji Selak Raspudić. U kategoriji politika je čak više tekstova bilo o Mariji Selak Raspudić (njih 21), nego o Sandri Benčić (njih 12). Unatoč tome, i u ovome razdoblju bilo je više tekstova o Sandri Benčić (sveukupno 32), nego o Mariji Selak Raspudić (sveukupno 26).

Iz rezultata istraživanja prikazanih ovim grafikonom, može se zaključiti da se u analiziranom razdoblju od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine na portalu Jutarnji list više pisalo o Sandri Benčić, nego o Mariji Selak Raspudić. Jedino je u kategoriji politika u posljednjem razdoblju bilo više tekstova o Mariji Selak Raspudić, nego o Sandri Benčić. U svim ostalim razdobljima i kategorijama bilo je više tekstova o Sandri Benčić. Dakle, u analiziranom razdoblju sveukupan broj tekstova o Sandri Benčić je 53, a o Mariji Selak Raspudić 29, gotovo dvostruko manji.

12.3. Usporedba ukupnog broja tekstova na oba portala

U ovome dijelu usporedit će se ukupan broj objavljenih tekstova na portalima 24 sata i Jutarnji list u razdoblju od 1. lipnja 2023. godine do 1. lipnja 2024. godine. Dakle, za svaku kategoriju zbrajali su se objavljeni tekstovi i o Sandri Benčić i o Mariji Selak Raspudić. Privatan život 24s, Obitelj 24s, Izbori 24s i Politika 24s, odnose se na tekstove koji su objavljeni o Sandri Benčić i Mariji Selak Raspudić na portalu 24 sata, dok se Privatan život JL, Obitelj JL, Izbori JL i Politika JL, odnose na tekstove koji su objavljeni na portalu Jutarnji list.

Ovaj graf pokazuje da u razdoblju od 1. lipnja 2023. godine do 31. kolovoza 2023. godine u kategorijama privatan život i obitelj nije bio objavljen niti jedan tekst. Na portalu 24 sata bila su objavljena dva teksta u kategoriji izbori, dok na portalu Jutarnji list nije bio niti jedan tekst u toj kategoriji. U kategoriji politika, devet tekstova bilo je na portalu 24 sata, a tri teksta bila su na portalu Jutarnji list. U ovome razdoblju bilo je više tekstova na portalu 24 sata (sveukupno 11), nego na portalu Jutarnji list (sveukupno tri).

U razdoblju od 1. rujna 2023. godine do 30. studenog 2023. godine, u kategoriji obitelj nije bilo tekstova ni na jednome portalu. U kategoriji privatan život, na portalu 24 sata bila su objavljena četiri teksta, a na portalu Jutarnji list bio je objavljen jedan tekst manje. Isti broj tekstova na portalima bio je objavljen i u kategoriji izbori. U kategoriji politika, na portalu 24 sata bilo je objavljeno 30 tekstova, dok je u toj kategoriji na portalu Jutarnji list bilo objavljeno samo pet tekstova. Dakle, ponovno je više tekstova bilo objavljeno na portalu 24 sata (sveukupno 38), nego na portalu Jutarnji list (sveukupno 11).

U razdoblju od 1. prosinca 2023. godine do 29. veljače 2024. godine, u kategorijama privatan život, obitelj i izbori na portalu 24 sata nije bio objavljen niti jedan tekst, a na portalu Jutarnji list bio je objavljen po jedan tekst u kategorijama obitelj i izbori. U kategoriji politika, na portalu 24 sata bio je objavljen 21 tekst, a na portalu Jutarnji list bilo je objavljeno osam tekstova. Također, u ovom razdoblju više tekstova bilo je na portalu 24 sata (sveukupno 21), nego na portalu Jutarnji list (sveukupno 10).

U posljednjem razdoblju od 1. ožujka 2024. godine do 1. lipnja 2024. godine, u kategoriji obitelj nije bio niti jedan tekst. U kategoriji privatan život, dva teksta bila su na portalu 24 sata, a šest tekstova bilo je na portalu Jutarnji list. U kategoriji izbori, na portalu 24 sata bilo je objavljeno čak 47 tekstova, a na portalu Jutarnji list bilo je objavljeno 19 tekstova. U kategoriji politika, na portalu 24 sata bila su objavljena 23 teksta, a na portalu Jutarnji list bilo je objavljeno 33 tekstova.

Iz rezultata istraživanja prikazanih posljednjim grafikonom može se zaključiti kako se o Sandri Benčić i Mariji Selak Raspudić više pisalo na portalu 24 sata. Na tom portalu bila su objavljena sveukupno 142 teksta, dok su na portalu Jutarnji list bila objavljena 82 teksta. Najviše tekstova bilo je objavljeno na oba portala u posljednjem razdoblju (1. ožujka '24.- 1. lipnja '24.), što je i očekivano s obzirom na to da su u tom razdoblju bili i predizborna kampanja i izbori. Na oba portala najviše tekstova bilo je u kategoriji politika, zatim u kategoriji izbori, zatim privatan život i najmanje tekstova bilo je u kategoriji obitelj.

13. Zaključak

Rodni stereotipi još su uvijek sveprisutni. Žene se i dalje bore s njima na putu prema svojem uspjehu. I žene u hrvatskoj javnoj sferi kroz godine susretale su se s njima (npr. Vesna Pusić, Jadranka Kosor, itd.). Može se vidjeti da je u Hrvatskoj broj žena u politici od nastanka samostalne države, pa i prije, bio malen, svega nekoliko. To se s godinama mijenjalo, no ta brojka je još uvijek malena. Unatoč brojnim poteškoćama s kojima se susreću žene koje se žele baviti politikom ili s bilo čim što ima veze s javnom sferom, Sandra Benčić i Marija Selak Raspudić uspijevaju opstati. Prema provedenoj analizi sadržaja može se vidjeti kako u tekstovima nisu bile žrtve rodni stereotipa, već da su teme tekstova o njima pretežito bile političkog karaktera. Nije se ni na jednom od analiziranih portala pisalo o njihovom fizičkom izgledu, ili naglašavala činjenica da su one žene ili majke ili supruge. Nije se dovodila u pitanje njihova sposobnost balansiranja između privatnog života i posla. Njihovi supruzi bili su spomenuti kao sporedni likovi koji su potpora njima, a ne kao netko o kome one ovise.

Kao što je već prethodno spomenuto, o kandidatkinjama se najviše pisalo u vrijeme izborne kampanje, što je i očekivano. U tom periodu prevladavali su i tekstovi te tematike. Općenito gledajući, najviše tekstova bilo je o političkim temama. Teme su bile raznovrsne, na primjer gospodarenje otpadom, bacanje vijenaca u Dunav, prosvjedi, školstvo, komentiranje premijera i njegove stranke, komentiranje predsjednika države, itd. No, kod svake kandidatkinje postojala je tema koja je malčice prevladavala, kod Sandre Benčić je to bio premijer Plenković i HDZ, a kod Marije Selak Raspudić napuštanje stranke. Pomalo neočekivano je da je jako malo tekstova, svega nekoliko, bilo o njihovim obiteljima i o privatnom životu. Također, portal 24 sata prevladava u količini tekstova o jednoj i drugoj kandidatkinji. Na jednom i na drugom portalu više tekstova bilo je o Sandri Benčić i može se reći da je razlika u količini tekstova velika. Što se tiče postavljenih hipoteza, hipoteza da se o Sandri Benčić i Mariji Selak Raspudić najviše pisalo u razdoblju izborne kampanje je potvrđena na oba portala. Hipoteza da su u izvještavanju o izbornim kandidatkinjama bili prisutni rodni stereotipi je opovrgnuta, također na oba portala.

To ne umanjuje činjenicu da je i dalje mali broj politički aktivnih žena, a razlog tome, teško je točno odrediti. Rodne stereotipe, ako ih već nije moguće skroz maknuti, trebalo bi svesti na minimum. Naš genotip i fenotip ne mogu biti prekretnica u našem uspjehu i nitko ne bi smio imati veća ili manja prava na uspjeh ili izražavanje mišljenja samo zato što je muškarac ili žena. Ove kandidatkinje idealan su primjer. Žene bi se više trebalo poticati na sudjelovanje i kandidaturu. Ako ne to, barem se držati propisane kvote, da unutar stranke zastupljenost jednog spola ne smije biti manja od 40%, jer se neke stranke i dalje ne drže toga. Iz tog razloga uvedena je novčana kazna za nepridržavanje zadane kvote.

IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Lucija Horvat pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica /diplomskog rada pod naslovom Medjaka recepcija nositeljica lista I. izborno jedinice- Sandre Benčić i Marije Selak Raspudić na portalima 24 sata i Jutarnji list te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:

(Lucija Horvat)

Lucija Horvat
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, Lucija Horvat neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom diplomskog rada pod naslovom Medjaka recepcija nositeljica lista I. izborno jedinice- Sandre Benčić i čiji sam autor/ica. Medjaka recepcija nositeljica lista I. izborno jedinice- Sandre Benčić i Marije Selak Raspudić na portalima 24 sata i Jutarnji list

Student/ica:

(Lucija Horvat)

Lucija Horvat
(vlastoručni potpis)

14. Literatura

Knjige:

- [1] Malović, Stjepan. 2005. *Osnove novinarstva*. Golden marketing- Tehnička knjiga. Zagreb.
- [2] Panian, Željko. 2001. *Bogatstvo interneta*. Strijelac. Zagreb.

Znanstveni i stručni radovi:

- [3] Tkalec, Gordana. 2010. Primjenjivost teorije recepcije na medij interneta. *FLUMINENSIA: časopis za filološka istraživanja*. Vol. 22. No. 2. str. 69-81
- [4] Lekić, Nina. 2020. Emocijski aspekti primjene teorije recepcije. *Kroatologija*. Vol. 11. No. 2. str. 49-79
- [5] Martinić, Karla. 2023. Rodna stereotipizacija u predizbornoj kampanji na lokalnim izborima 2021.: kritička analiza diskursa tekstova s news- portala. *Politička misao: časopis za politologiju*. Vol. 60. No. 3. str. 172-178
- [6] Pološki Vokić, Nina. Bulat, Ivana. 2013. Što žene lideri unose u politiku- psihološka i radna obilježja, stil vođenja, interesi i perspektive. *EFZG working paper series*. No. 1. str. 1-10
- [7] Leinert Novosel, Smiljana. 2007. Politika ravnopravnosti spolova: kako do „kritične mase“ žena u parlamentima?. *Politička misao: časopis za politologiju*. Vol. 44. No. 3. str. 85- 102
- [8] Leaković, Karolina. 2016. Žene i politika: feministička politička znanost. *Anali Hrvatskog politološkog društva: časopis za politologiju*. Vol. 13. No. 1. str. 173- 181
- [9] Bali, Martina. 2009. Utjecaj izbornog sustava na oblikovanje stranačkog sustava i Vlade u Republici Hrvatskoj 1990-2007. *Pravnik: časopis za pravna i društvena pitanja*. Vol. 43. No. 87. str. 41-59
- [10] Đaić, Vjekoslav; Felger, Branimir; Lesinger Gordana. 2019. Uravnoteženo izvještavanje u kampanji za parlamentarne izbore 2016. godine na televizijama s nacionalnom koncesijom u Republici Hrvatskoj. *Montariensia: časopis za društvene i humanističke znanosti*. Vol. 23. No. 1. str. 111- 126
- [11] Mašić, Barbara. 2010. Stranačka struktura Hrvatskog sabora 1990.- 2010. *Pravnik: časopis za pravna i društvena pitanja*. Vol. 44. No. 89. str. 67- 82
- [12] Leinert Novosel, Smiljana. 2003. Politika zapošljavanja žena. *Politička misao: časopis za politologiju*. Vol. 40. No. 3. str. 103- 127
- [13] Martinoli, Ana. 2016. Digitalna medijska publika- nova očekivanja, nove navike. *In medias res: časopis filozofije medija*. Vol. 5. No. 8. str. 1269- 1284

- [14] Kovačić, Siniša; Musa, Ilija; Tomić, Zoran. 2019. Online mediji i novinarstvo na društvenim mrežama- istraživanje na primjeru društvene mreže Facebook. *Hum: časopis Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru*. Vol. 14. No. 22. str. 7-28
- [15] Hromadžić, Hajrudin; Popović, Helena. 2010. Aktivne medijske publike: razvoj koncepta i suvremeni trendovi njegovih manifestacija. *Medijska istraživanja: znanstveno- stručni časopis za novinarstvo i medije*. Vol. 16. No. 1. str. 97- 111
- [16] Lubina, Tihana; Brkić Klimpak, Ivana. 2014. Rodni stereotipi: objektivizacija ženskog lika u medijima. *Pravni vjesnik: časopis za pravne i društvene znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku*. Vol. 30. No. 2. str. 231- 232

Online izvori:

- [1] Hrvatsko strukovno nazivlje. <http://struna.ihjj.hr/naziv/analiza-sadrzaja/25628/> (pristupljeno 9.8.2024.)
- [2] Hrvatska enciklopedija. <https://www.enciklopedija.hr/clanak/recepcija> (pristupljeno 14.8.2024.)
- [3] Ljudskaprava.hr <https://www.ljudskaprava.hr/hr/teme/graanska-participacija/glasovanje/izbori> (17.8.2024.)
- [4] Izbori.hr <https://www.izbori.hr/site/izbori-referendumi/izbori-zastupnika-u-hrvatski-sabor/67> (pristupljeno 17.8.2024.)
- [5] Dnevnik.hr. Vu. D. *Kako su izgledali prvi parlamentarni izbori u Hrvatskoj: Tri vijeća, gomile izbornih jedinica i drugi krug*. <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/prvi-parlamentarni-izbori-u-hrvatskoj---838671.html> (pristupljeno 17.8.2024.)
- [6] Braniteljski portal. *2. kolovoza 1992. prvi izbori u samostalnoj Hrvatskoj – SDP pao na mizernih 5,5% glasova*. <https://www.braniteljski-portal.hr/2-kolovoza-1992-prvi-izbori-u-samostalnoj-hrvatskoj-sdp-pao-na-mizernih-55-glasova/> (pristupljeno 17.8.2024.)
- [7] Izbori.hr. *Izvješće o provedenim izborima za zastupnike u Županijski dom Sabora Republike Hrvatske*. https://www.izbori.hr/arhiva-izbora/data/parlament/1993/rezultati/1993_2_Rezultati_Sabor_zupanijski_dom.pdf (pristupljeno 18.8.2024.)
- [8] hdz.hr. Upute autorima. <https://www.hdz.hr/article/386/1997-godina> (pristupljeno 18.8.2024.)
- [9] Jutarnji.hr. *IZBORI 2011.: Kukuriku koalicija osvaja 83 mandata, HDZ 40! Lesar 6, HDSSB 6, Grubišić 2, HSS 2...* <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/izbori-2011.-kukuriku-koalicija-osvaja-83-mandata-hdz-40-lesar-6-hdssb-6-grubisic-2-hss-2...-1736490> (pristupljeno 18.8.2024.)

- [10] PARLAMENTARNI IZBORI 8. studeni 2015. <https://www.osce.org/files/f/documents/d/6/224336.pdf> (pristupljeno 18.8.2024.)
- [11] Dnevnik. Hr. Vu. D. *Rezultati izbora 2020. godine* <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/rezultati-parlamentarnih-izbora-2020-godine---843697.html> (pristupljeno 18.8.2024.)
- [12] Izbori2024.hr <https://izbori2024.hr/parlamentarni-izbora-u-srijedu-17-travnja/> (pristupljeno 19.8.2024.)
- [13] Hrt.hr <https://www.hrt.hr/parlamentarni-izbora> (pristupljeno 19.8.2024.)
- [14] Dnevnik. Hr. Hina. *Milanović primio konačne izborne rezultate: Počeo teći važan rok od 20 dana* <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/konacni-izborni-rezultati-parlamentarni-izbora-2024---845518.html> (pristupljeno 19.8.2024.)
- [15] iusinfo.hr Upute autorima. <https://www.iusinfo.hr/aktualno/u-sredistu/podzastupljenost-zena-u-politici-te-njihov-iskorak-u-drustvu-51926> (pristupljeno 24.8.2024.)
- [16] ŽENE I MEDIJI. Ljubičić Ružica. *Rodna diskriminacija žena u hrvatskoj politici.* <https://www.zeneimediji.hr/rodna-diskriminacija-zena-u-hrvatskoj-politici/> (pristupljeno 24.8.2024.)
- [17] Womeninadria.hr. Upute autorima. <https://www.womeninadria.com/zene-na-izbornim-listama/> (pristupljeno 27.8.2024.)
- [18] mup.gov.hr. Upute autorima. <https://mup.gov.hr/istaknute-teme/nacionalni-programi-i-projekti/nacionalne-strategije/ravnopravnost-spolova-165963/165963> (pristupljeno 24.8.2024.)
- [19] ravnopravnost.gov.hr. *NACIONALNI PLAN ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA ZA RAZDOBLJE DO 2027. GODINE.* <https://ravnopravnost.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/NPRS%202027%20APRS%202024/Nacionalni%20plan%20za%20ravnopravnost%20spolova,%20za%20razdoblje%20do%202027..pdf> (pristupljeno 26.8.2024.)
- [20] Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije. <https://www.zzjz-zz.hr/stereotipi-predrasude-diskriminacija/> (pristupljeno 28.8.2024.)
- [21] MAXportal.hr. Upute autorima. <https://www.maxportal.hr/vijesti/tko-je-sandra-bencic-bila-je-vjecni-student-diplomirala-s-36-a-obrt-stalno-blokiran/> (pristupljeno 28.8.2024.)
- [22] INDEX.hr. Pauček Šljivak, Martina. *Sandra Benčić je ključna za uspjeh Možemo. Evo tko je ona.* <https://www.index.hr/vijesti/clanak/sandra-bencic-je-kljucna-za-uspjeh-mozemo-evo-tko-je-ona/2277278.aspx> (pristupljeno 28.8.2024.)

- [23] INDEX.hr. Ćimić, Ilko. *Sandra Benčić za Index: Evo zašto sam i kako studirala 18 godina*. <https://www.index.hr/vijesti/clanak/bencic-za-index-fakultet-sam-zavrсила-za-18-godina-nikad-se-nisam-pokajala/2551968.aspx> (pristupljeno 28.8.2024.)
- [24] direktno.hr. hk. *Biografija Sandre Benčić: od nadzora policije do skandala u Holdingu*. <https://direktno.hr/domovina/biografija-sandre-bencic-od-nadzora-policije-do-skandala-u-holdingu-326858/> (pristupljeno 28.8.2024.)
- [25] insider.story.hr. Nazor, Antonija. *SANDRA BENČIĆ O 'BAHATOM' PREMIJERU, SUPRUGU I DJECI: 'Kada me vidio prvi put, izgledala sam kao izvanzemaljac'*. <https://insider.story.hr/politika/a328/Sandra-Bencic-o-privatnom-zivotu.html> (pristupljeno 28.8.2024.)
- [26] Večernji list. Vecernji.hr. *Tko je Marija Selak Raspudić? Nagrađivana znanstvenica, nepokolebljivi borac, a bila je i femme fatale*. <https://www.vecernji.hr/vijesti/tko-je-marija-selak-raspudic-nagradivana-znanstvenica-nepokolebljivi-borac-a-bila-je-i-femme-fatale-1786766> (pristupljeno 28.8.2024.)
- [27] womensweekend.eu. Upute autorima. https://womensweekend.eu/pt_sudionici/marija-selak-raspudic/ (pristupljeno 28.8.2024.)
- [28] DNEVNIK.hr. M.T. *Tko je Marija Selak Raspudić? Od nagrađivane doktorice znanosti do britke i žestoke kritike vladajućih*. <https://dnevnik.hr/vijesti/parlamentarni-izbori-2020/biografija-marija-selak-raspudic---611728.html> (pristupljeno 28.8.2024.)
- [29] gloria.hr. Gloria.hr. *Nova životna uloga Marije Selak Raspudić: Energična docentica hrabro stupa na političku scenu*. <https://www.gloria.hr/gl/scena/zvezdane-staze/nova-zivotna-uloga-marije-selak-raspudic-energicna-docentica-hrabro-stupa-na-politicku-scenu-10326586> (pristupljeno 28.8.2024.)
- [30] ŽENE I MEDIJI. Jurčić, Daniela. *Stereotipi i prikaz žene u reklamama*. <https://www.zeneimediji.hr/stereotipi-i-prikaz-zene-u-reklamama/> (pristupljeno 5.9.2024.)
- [31] Uvod u kvalitativna istraživanja. <file:///C:/Users/Filip/Downloads/predavanje-kvalitativna-istraz-ivanja-26-03.pdf> (pristupljeno 9.9.2024.)
- [32] Libela.org. Kučer, Lana. Zelić, Iva. *Gdje su žene u izbornom procesu?*. <https://libela.org/u-fokusu/gdje-su-zene-u-izbornom-procesu/> (pristupljeno 9.9.2024.)

15. Popis slika

Slika 1: Doc. dr. sc. Branimir Felger	23
Slika 2: Sandra Benčić	27
Slika 3: Marija Selak Raspudić	29
Slika 4: Sandra Benčić kao kandidatkinja ze premijerku; 24 sata.hr, 16. rujna 2023. godine	33
Slika 5: Bacanje vijenaca u Dunav; 24 sata.hr, 28. listopada 2023. godine	34
Slika 6: Prosvjed protiv Turudića; 24 sata.hr, 6. veljače 2024. godine	35
Slika 7: Cilj im je skidanje HDZ-a s vlasti; 24 sata.hr, 18. travnja 2024. godine)	36
Slika 8: Konferencija u Petrinji; 24 sata.hr, ožujak 2024. godine	36
Slika 9: Tekst o privatnom životu; 24sata.hr, 24. travnja 2024.	39
Slika 10: Dva kluba zastupnikakoja vode dva para; 24sata.hr, 24. travnja 2024.	39
Slika 11: Prvi tekst; 24sata.hr 16. rujna 2023.	44
Slika 12: Gostovanje u Oporbenom zarez HRT-a; 24sata.hr, 4 rujna 2023.	45
Slika 13: Sandra Benčić s mužem; 24sata.hr, 6. veljače 2024.	45
Slika 14: Pojavljivanje u Javnoj vatrogasnoj postrojbi Grada Zagreba; 24sata.hr, 5. travnja 2024. godine	46
Slika 15: Selak Raspudić komentira optužbe Milanovića prema Plenkoviću; 24 sata.hr, 6. srpnja 2023. godine	48
Slika 16: Kako je upoznala supruga; 24 sata.hr 24. travnja 2024. godine.....	49
Slika 17: Tekstovi o napuštanju stranke Most ; 24 sta.hr 27. travnja 2024. godine.....	50